O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● E-mail: halksuzi@uzpak.uz ● 2002 йил 10 декабрь, №267 (3095) Сешанба

Маҳалланинг ҳаётимиздаги мавқеи юксак, унинг қонуний, ҳуқуқий асослари ҳар томонлама мустаҳкам бўлиб ривож топса, бу идорани жамиятимиз сиёсий-иқтисодий ва маънавий ҳаётининг ажралмас бир қисми, қуйи бошқариш тизими сифатида нечоғли кучайтирсак, бунинг учун барча моддий-молиявий шароитларни ташкил қилиб берсак, ўйлайманки, бу ўз олдимизга қўйган олий мақсадларга эришиш йўлида катта қадам бўлади.

Ислом КАРИМОВ.

2003 ЙИЛ – ОБОД МАҲАЛЛА ЙИЛИ

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 10 йиллигига бағишланган тантанали маросимда Президентимиз 2003 йилни «Обод маҳалла йили» деб эълон қилишни таклиф этди. Юртбошимизнинг бу таклифи йиғилганларнинг гулдурос қарсаклари билан маъқулланди. Сабаби аён: давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, «обод» деган сўз, «Обод маҳалла» деган ибора замирида теран маъно бор. Обод деганда, халқимиз, миллатимиз нафақат кўркам ва чиройли, шу билан бирга, айнан тинчлик ва осойишталик, ўзаро меҳр-оқибат, аҳиллик, қут-барака ҳукмрон бўлган жойларни тасаввур қилади. Қолаверса, ҳар қайси инсон, ҳар қайси хонадон ҳаётида, давлат ва жамият бошқарувида, одамларнинг бошини қовуштириш, турар жойларда тартиб-интизомни мустаҳкамлашда, ўзини ўзи бошқариш тизимини жорий қилишда маҳалланинг роли, аҳамияти ва моҳияти кундан-кунга ошиб бораётганини барчамиз кўриб турибмиз.

Кириб келаётган янги йилнинг «Обод маҳалла йили» деб эълон қилиниши эса маҳалланинг ҳуқуқий асослари янада ҳар томонлама мустаҳкамланиши, ўзини ўзи бошқаришнинг бу ноёб тизими жамиятимиз сиёсий-иқтисодий ва маънавий ҳаётининг том маънодаги ажралмас қисми сифатида тобора ривож топиши, шу мақсадда тегишли барча моддий-молиявий шарт-шароитлар яратилиши учун пойдевор вазифасини ўтайди.

Бугун биз, янги — «Обод маҳалла — бизнинг маҳалла» рукни остида Кармана шаҳридаги «Деҳқон» маҳалласида амалга оширилаётган ибратли ишлар ҳақида ҳикоя қиламиз.

Сиз суратда кўриб турганингиз пойтахтимиздаги Собир Раҳимов туманидаги Мирзо Ғолиб маҳалласи фаоллари. Мазкур маҳалла "Энг обод маҳалла" республика кўрик-танлови ғолибларидан. Маҳалланинг кун сайин обод бўлиши, гуллаб-яшнашида маҳалла оқсоқоли Диловор Мирбобоевнинг (ўртада) алоҳида ўрни бор. У ҳар бир ишда маҳалла фаоллари, нуроний отахону онахонлар маслаҳатига суянади. Маҳалланинг ютуғи ҳам аслида ҳар бир маъракаю тадбирни бамаслаҳат, ихчам, айни пайтда ўзбекона урф-одатлар, анъаналарга суянган ҳолда амалга оширишларида.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

Озарбайжон Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Айдин Алибекович Азимбековни «Дўстлик» ордени билан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси билан Озарбайжон Республикаси ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантиришга, турли соҳалардаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни мустаҳкамлашга қўшган катта ҳиссаси учун ҳамда туғилган кунининг етмиш йиллиги муносабати билан Озарбайжон Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Айдин Алибекович Азимбеков «Дўстлик» ордени билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2002 йил 9 декабрь.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракотуҳу

Ислом аҳли муборак Рамазон ҳайити — Ийд ал-Фитрни нишонлаётган онларда Саудия Арабистони Подшоҳлиги ҳукумати, халқи ва ўз номимдан Сизга энг самимий табрикларимни йўллашдан мамнунман.

Қодир Аллоҳ таоло шундай бахтиёр дамларни Сиз, Жаноби Олийларига мустаҳкам соғлиқ ва хотиржамлик, биродар халқингизга ва бутун ислом умматига давомий тараққиёт ва фаровонлик ила ато айласин.

Вассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракотуҳу.

Биродарингиз,

Икки муқаддас масжид ходими
Фаҳд бин Абдулазиз Ас-САУД,
Саудия Арабистони Подшоҳи.

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Рамазон ҳайити — Ийд ал-Фитр муносабати билан Сиз, Жаноби Олийларига самимий табрикларимни йўллашдан бағоят мамнунман.

Фурсатдан фойдаланиб, Аллоҳ таолодан Сиз, Жаноби Олийларига сиҳат-саломатлик ва бахт, биродар халқингиз ва буюк ислом умматига тараққиёт ва фаровонлик ато этишини сўрайман.

Юксак эҳтиром ила,

Муҳаммад Ҳусний МУБОРАК,
Миср Араб Республикаси Президенти.

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Муборак Рамазон ҳайити — Ийд ал-Фитр муносабати билан Сиз, Жаноби Олийларига қизғин табрикларимни йўллашдан бағоят мамнунман. Сиз, Жаноби Олийларига бахт-саодат, биродар мамлакатингиз халқига давомли тараққиёт тилайман.

Юксак эҳтиром ила,

Зоид бин Султон Ан-НАҲАЁН,
Бирлашган Араб Амирликлари Президенти.

Янги рукн: обод маҳалла - бизнинг маҳалла

Аҳиллик қўрғони

Ҳар бир маҳаллани ўз удуми, қиёфаси, қувончи ва ўзига хос ташвишга эга бўлган катта бир оилага ўхшатиш мумкин. Ана шу «Ватан ичра ватан»да одамлар бир-бирларига суянади, елкадош бўлади, ўргатади, ўрганади, тўй-томошасини, қайғули кунларини бирга баҳам кўради. Кексалардан ёшлар ибрат олишади. Ҳамжиҳатлик, меҳр-оқибат, жамият устунлиги унда мужассам. Бир сўз билан айтганда, маҳалла юрт осойишталиги, равнақи, истиқболининг беқиёс катта таянчи ва мадад нуқтасидир. Бунга «Деҳқон» маҳалласи мисолида ишонч ҳосил қилиш мумкин.

Ушбу маҳалла кўҳна Кармана шаҳрининг марказида жойлашган бўлиб бу ерда 622 оила, 2440 нафар аҳоли истиқомат қилади. Маҳалла ишига бош қўшиш, унинг хил-ма-хил муаммоларини ҳал қилишда ҳамма бирдек жонбозлик кўрсатади, десак сира муболаға бўлмайди.

Одатда кўпинча маҳалла қўмиталарига эркаклар раис этиб сайланади. Аёлларнинг усиз ҳам иши кўп, деб ўйлашса керакда. Раҳима опа эса мана, 4 йилдирки, «Деҳқон»да шу вазифани баъзи эркаклардан дурустроқ уддалаб келаяпти. Буни республика оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси томонидан «Ибратли маҳалла оқсоқоли» деб топилгани, фахрий ёрлиқлар билан тақдирлангани, «Тўй либослари» республика кўрик-танловида «Юксак дид соҳиби» деган номга сазовор бўлганию, вилоят миқёсида бўлиб ўтаётган турли беллашувларда айнан шу маҳалла ғолибликни қўлдан бермаётганидан ҳам билса бўлади.

Вилоятда 367 та маҳалла бор. Нега айнан Раҳима опа бошқараётган жамоа ҳамиша биринчилар қаторида тилга олинади? Вилоят оқсоқоллар кенгашининг раиси Ҳусен Аҳмедовнинг фикрича, опа маҳалла сўзининг мавқеини кўтара билди, «мўъжаз мамлакат»нинг ижтимоий, иқтисодий, маънавий, тарбиявий роли неларга қодирлигини исботлай олди.

Сўнгги маълумотларга қараганда, маҳаллада ишсиз юрган ёшлар жуда кам. Опа ҳар бир ота-она билан суҳбатлашади. Бекор юрган одамни ишга жойламагунча тинчимайди. Ўзи ундан-бундан суриштириб янги иш ўринлари топади. Ишга жойлаштиргач, тез-тез хабар олиб туради. Шу аснода ҳуда-беҳуда дайдишларга чек қўйилган. Қарабсизки, ўз-ўзидан жиноятчиликнинг йўли тўсилаверади.

Маҳаллада «Энг намунали оила», «Энг яхши кўча», «Қайнонам — онам, келиним — қизим», «Энг яхши тарбиячи ота», «Тиббий маданиятли оила» каби танловлар ҳар йили мунтазам ўтказилиб, ғолиблар тақдирланади. «Аёл, оила, маҳалла», «Соғлом авлод — соғлом жамият негизи», «Экология ва аёл», «Мактаб, боғча, маҳалла» каби дастурлар бўйича амалга оширилаётган турли-туман тадбирларнинг сон-саноғи йўқ.

(Давоми 3-бетда).

ХАЛҚИМИЗ АҚЛ-ЗАКОВАТИ ВА ДОНИШМАНДЛИГИ САМАРАСИ

Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди раиси Бўритош МУСТАФОЕВнинг Конституциямизнинг 10 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси

Муҳтарам Президент!

Ҳурматли тантанали йиғилиш қатнашчилари!

Бугун барчамиз мамлакатимиз ҳаётидаги улкан сиёсий-ижтимоий воқеа — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 10 йиллигини кенг нишонлаяпмиз.

Ҳар бир мамлакат ва жамият тарихида шундай улуғ саналар борки, уларнинг аҳамияти ва қадри давр ўтган сари ортиб бораверади. Халқимиз донишмандлиги, сиёсий ва ижтимоий-ҳуқуқий тафаккурининг самараси бўлмиш Конституциямиз қабул қилинган кун ана шундай тарихий саналар жумласига киради.

Конституциямиз қабул қилинганидан буён орада ўтган ўн йиллик вақт бугун шу ҳақиқатни исботламоқдаки, Асосий қонунимизда акс эттирилган барча қоидалар, ҳуқуқий нормалар фуқароларимизнинг кундалик ҳаётида яққол ўз ифодасини топмоқда.

Шу ўринда Конституциямиз қабул қилинган давр янги тарихимизнинг ўта мураккаб ва чигал кунларига тўғри келганини таъкидлаб ўтиш жоиз, деб ўйлайман.

Маълумки, Ўзбекистон халқи ўтмишда 130 йил мустамлакачилик, қуллик азобини тортди, миллионлаб қурбонлар берди: большевизм зулмини кўрди, коммунизм мафкураси билан суғорилган СССР Конституцияси амал қилган йиллардаги қатағон туфайли минглаб азиз фарзандлари, буюк зиёлиларидан айрилди.

1989 йил май-июнь ойларида Фарғона водийсида фожиали воқеалар рўй берди. Мамлакатимиз бошига оғир кунлар тушган ана шу вақтда Ўзбекистон раҳбари этиб Ислом Абдуғаниевич Каримов сайланди.

Юртбошимиз Фарғона, Паркент-Бўка, Ўш-Ўзгандаги даҳшатли фожиалар ичида юриб, ўз жасорати ва қатъияти, сиёсий иродаси билан юртимизда тинчлик ва хавфсизликни таъминлади.

Айни ўша пайтда халқимизнинг тарихи, хоҳиш-иродаси, маънавияти, маданиятини ўзида мужассамлаштирган янги, мустақил дунёвий давлат — Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини яратиш зарурати кун тартибига чиқди. Бу ғоя илк бор 1990 йил 24 мартда бўлиб ўтган ўн иккинчи чақириқ Олий Советнинг биринчи сессиясида тилга олинган эди.

(Давоми 2-бетда).

Янги иншоот

Сирдарё шаҳрида Н-сонли ҳарбий қисмда янги объектнинг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди. Тадбирга оқсоқоллар, ишлаб чиқариш илғорлари, қурувчилар таклиф этилди.

Тантанали маросимни Сирдарё вилояти ҳокими Р.Ҳайдаров очди. Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазири Қ.Ғуломов аскарларни бундай совға билан қутлади.

Тадбир иштирокчилари объект билан танишиб, янги ва ёруғ синфлар, ошхона ва мажлислар залини кўздан кечирди.

Маросимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси И.Жўрабеков, Хавфсизлик кенгаши котиби Ғ.Облаяров иштирок этди.

Т. АҲМАДАЛИЕВ,
ЎзА мухбири.

Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича республика Мувофиқлаштирувчи кенгашининг навбатдаги мажлиси ўтказилди. Уни Бош вазир ўринбосари, Кенгаш раиси Р.Азимов бошқарди.

Кичик ва ўрта бизнес ривожига эътибор

Мажлисда мувофиқлаштирувчи кенгашнинг кичик ва ўрта тадбиркорлик тўғрисидаги қонунчиликни такомиллаштириш, тадбиркорлар ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича ишчи гуруҳининг Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 17 февралдаги "Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича республика кенгаши фаолиятини фаоллаштириш тўғрисида"ги қарорига биноан юклатилган вазифаларнинг бажарилиши ҳақидаги ахбороти эшитилди.

Таъкидландики, мувофиқлаштирувчи кенгашнинг ишчи органи — Адлия вазирлиги томонидан тадбиркорларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасида мунтазам иш олиб борилмоқда. 2002 йилнинг 10 ойи давомида адлия ва прокуратура органлари томонидан тадбиркорлик субъектлари фаолиятига ноқонуний аралашувнинг 333 та ҳолати аниқланди. Мониторинг натижаларига кўра адлия органлари томонидан прокуратурага айбдор мансабдор шахсларни жавобгарликка тортиш юзасидан 20 та таклиф киритилди, шулардан ҳозирги вақтда 2 та ҳолат бўйича жиноий иш қўзғатилди. Ноқонуний аралашув ҳолатларини кўриб чиқиш натижасида 28 та ҳолат бўйича маъмурий иш очилди, 118 та тақдимнома,

(Давоми 2-бетда).

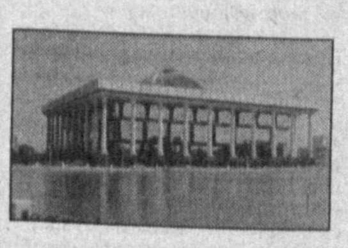

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида

9 декабрь куни иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўнинчи сессиясига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича депутатлар ишчи гуруҳининг якунловчи йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишни ишчи гуруҳи раҳбари, Олий Мажлис Раисининг ўринбосари Б. Бугров олиб борди.

Йиғилишда иккинчи чақириқ парламентининг ўнинчи сессиясига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш борасида амалга оширилган ишлар якунлари сарҳисоб қилинди. Кичик гуруҳларнинг раҳбарлари Н. Исмоилов, Н. Жўраев ва М. Умаралиев сессия муҳокамасига киритилаётган қонунларнинг лойиҳалари ва бошқа материаллар депутатларга ўз вақтида юборилганлиги ҳақида ахборот беришди. Олий Мажлис қўмиталари ва комиссиялари, экспертлар гуруҳларининг сессияга тайёргарлик давридаги фаолияти оммавий ахборот воситаларида кенг ёритиб борилди. Депутатларга сессия иш олиб борадиган даврда ташкилий-техникавий хизмат кўрсатиш ва уларга зарур шароитлар яратиш билан боғлиқ бошқа масалалар ҳал этилди.

Олий Мажлис қўмиталарининг раислари қонун ижодкорлиги ишлари қандай бораётганлиги тўғрисида ахборот бериб, сиёсий партияларнинг депутатлар фракциялари ва депутатлар блокларидан, сайловчилардан, ташкилотлар ва жамоат бирлашмаларидан кўплаб таклифлар тушганлигини маълум қилдилар. Барча таклифлар Олий Мажлис қўмиталарида диққат-эътибор билан ўрганилиб, ҳужжатларни узил-кесил маромига етказишда ҳисобга олинмоқда.

Ишчи гуруҳи раҳбарининг таъкидлашича, сессияда 16 та масала кўриб чиқилади. Депутатлар ҳукмига ҳавола этиш мўлжалланаётган қонун лойиҳалари орасида Олий Мажлиснинг Сенати ва Қонунчилик палатаси тўғрисидаги Конституциявий қонунлар лойиҳалари ҳам бор. Бу қонун лойиҳаларининг ишлаб чиқилиши ва икки палатали парламентнинг шакллантирилиши, шунингдек, сессияда «Ахборот эркинлиги принциплари ва кафолатлари тўғрисида»ги ҳамда янги таҳрирдаги «Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги қонунлар лойиҳаларининг кўриб чиқилиши мамлакатимизда демократик ўзгаришлар янада чуқурлашиб бораётганлигидан ва жамиятнинг сиёсий етуклиги анча ўсганлигидан ёрқин далолатдир.

Муҳокама этиладиган масалалар орасида мамлакатимизнинг 2003 йилги Давлат бюджети лойиҳаси ҳам бор. Бюджет лойиҳаси ижтимоий масалаларни ҳал этишга йўналтирилган бўлиб, унда иқтисодиётдаги солиқ юкини камайтириш, солиқ тўловчиларнинг ўз солиқ мажбуриятларини вақтида бажаришдан иқтисодий манфаатдорлигини ошириш мўлжалланмоқда. Депутатлар иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштиришга ва мамлакат мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга қаратилган қатор қонун лойиҳаларини муҳокама қиладилар.

Йиғилишда шунингдек, қонунлар лойиҳалари устида олиб борилаётган ишларни давом эттириш, тушаётган таклифлар ва фикр-мулоҳазаларни ўрганиб, ҳисобга олиш, парламентнинг самарали ишлашини таъминлаш юзасидан белгилаб олинган ишларни изчил амалга ошириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Шу мақсадда Тошкент шаҳрининг тегишли хизматлари ахбороти тингланди.

Депутатлар ишчи гуруҳи йиғилишининг қатнашчилари амалга оширилган тайёргарлик ишлари иккинчи чақириқ Олий Мажлисининг ўнинчи сессияси сиёсий, касбий ва ташкилий жиҳатдан юксак савияда ўтишини таъминлайди деб ишонч билдирдилар.

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ўнинчи сессиясининг очилиши тўғрисида

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўнинчи сессияси 2002 йил 12 декабрь куни эрталаб соат 10 да Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари диққатига

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари 11 декабрь куни соат 9.00 дан 18.00 га қадар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида рўйхатга олинади.

Сиёсий партияларнинг Олий Мажлис депутатлари фракциялари ва депутатлар блоклари таркибига кирадиган депутатлар диққатига

Олий Мажлисда 10 декабрь куни соат 15.00 да Фидокорлар миллий демократик партияси, 15.30 да эса «Миллий тикланиш» демократик партияси фракцияларининг йиғилишлари бўлиб ўтади. Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракциясининг йиғилиши эса ушбу партия Марказий Кенгашининг мажлислар залида 10 декабрь куни соат 17.00 да бўлади.

Олий Мажлисда 11 декабрь куни соат 13.00 да сайловчилар ташаббускор гуруҳларининг Олий Мажлис депутатлари блоки, соат 15.00 да «Адолат» социал-демократик партиясининг фракцияси ҳамда ҳокимият вакиллик органларининг Олий Мажлис депутатлари блоки йиғилишлари ўтказилади.

ХАЛҚИМИЗ АҚЛ-ЗАКОВАТИ ВА ДОНИШМАНДЛИГИ САМАРАСИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ушбу сессияда совет республикалари орасида биринчи бўлиб Ўзбекистонда Президентлик лавозими таъсис этилди.

Ҳали собиқ иттифоқ ўз кучини йўқотмаган, СССР, Ўзбекистон ССР Конституциялари империянинг мутлақ ҳукмронлигининг ҳимоя қилиб турган кунларда бу — мамлакат раҳбари бошчилигида мустақиллик йўлидаги гоят дадил қадам эди. Юртимиз тарихида илк бор жорий этилган Президентлик институти янги Ўзбекистон давлат ҳокимияти органлари тизимида марказий ўринни эгаллади, сиёсий тизимнинг ўзаги бўлиб қолди.

Ҳаммага маълум, ўша кунларда Сиёсий бюро, Пленум, Съезд деб номланадиган, қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятидан ҳам юқори турадиган қатағончи органлар марказда пичоғини қайраб турар эдилар. Шу кезларда турли шаклдаги дўқ-пўписалар, маломат тошлари Юртбошимиз бошига отилганлигидан кўпчилигимизнинг хабаримиз бор. Бу тошлар азоб-уқубатлардан эндигина кўкрагини кўтариб олаётган халқимиз кўксига ҳам отилмоқда эди.

Ана шундай фитналарга чек қўйиш мақсадида ва мустақиллик халқ иродаси даражасига кўтарилиши лозимлигини чуқур англаган Президентимиз 1990 йил июнь ойида бўлиб ўтган Олий Советнинг иккинчи сессиясида 64 нафар аъзони ўзида жамлаган Конституция комиссиясининг таркибини тақдим этиб, уни тасдиқлаб беришни сўради. Шу сессияда Мустақиллик декларацияси эълон қилинди. Декларациянинг 8-бандида Ўзбекистон "Ўзининг тараққиёт йўлини, ўз номини белгилайди ва давлат белгиларини (байроқ, герб, мадҳия) ўзи таъсис этади", деган қоида мустаҳкамланди.

Конституция комиссиясининг раиси — Ислом Абдуғаниевич Каримов бошчилигида олимлар, мутахассислар, хорижий экспертлар янги Конституция лойиҳаси устида икки ярим йил давомида тинимсиз меҳнат қилдилар. Халқ иштирокида лойиҳа мукаммал ишланди, чет эл тажрибаси ўрганилди, дастлабки босқичнинг ўзида 97 та хорижий Конституция таҳлил этилди.

1991 йил 31 августда Олий Кенгаш Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги тўғрисида Баёнот қабул қилди.

Шу сессияда "Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги асослари тўғрисида"ги конституциявий қонун қабул қилинди. Қонундан бўлажак Конституциянинг асосий қоидаларини мужассам этувчи бир қатор муҳим моддалар жой олди.

Хусусан, ушбу Қонунда "Ўзбекистон Республикаси тўла давлат ҳокимиятига эга, ўзининг миллий-давлат ва маъмурий-ҳудудий тузилишини, ҳокимият ва бошқарув идоралари тизимини мустақил белгилайди", "Ўзбекистон Республикасида Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва унинг қонунлари устундир. Ўзбекистон Республикаси давлат идораларининг тизими ҳокимиятни қонун чиқарувчи, ижроия ва суд ҳокимиятига ажратиш тартиби асосида қурилади", деган қоидалар мустаҳкамлаб қўйилди.

Мазкур Қонуннинг 14-моддасида эса "Ўзбекистон Республикаси халқаро иқтисодий муносабатларнинг мустақил субъекти бўлиб, чет эл инвестицияларини амалга ошириш шартларини, инвесторларнинг ҳуқуқларини белгилайди, ўзининг конвертация қилинадиган валюта жамғармасини яратади, олтин ва бошқа захираларни, айрибошланадиган валютани сотади ва сотиб олади", деб қайд этилди.

Шуни айтиш лозимки, айнан мана шу конституциявий Қонун янги Конституция қабул қилингунга қадар муваққат Конституция вазифасини ўтади.

Халқимизнинг мустақиллик, эркин ҳаёт учун кураши осонликча кечмади. Юртбошимизнинг бу йўлдаги амалий қадамларини тўхтатиш мақсадида марказдаги "доҳий"ларнинг раҳнамолигида тезланган, тарбияланган партия-совет номенклатураси 1991 йил октябрь ойида бўлиб ўтган Олий Советнинг еттинчи сессиясида Президентни қонунсиз равишда ағдаришга уринди. Бу ҳолат Конституцияни яратиш ва қабул қилиш ҳаёт-мамот зарурияти эканлигини яна бир бор тасдиқлади.

1992 йил 26 сентябрда янги Конституциянинг лойиҳаси тайёр бўлди. Лойиҳа шу куни умумхалқ муҳокамаси учун матбуотда эълон қилинди.

Лойиҳа эълон қилингач, Конституциявий комиссияга фикр-мулоҳазалар билдирилган 600 тага яқин хат келиб тушди. Фуқароларимиз билдирган таклифлар сони 5 мингдан ошиб кетди.

1992 йил 21 ноябрда лойиҳа иккинчи марта умумхалқ муҳокамаси учун газеталарда чоп этилди. Ушбу ҳолат Асосий қонунимизнинг халқчиллигини таъминлади.

Конституция лойиҳасининг биринчи варианти 158 моддадан иборат эди. Комиссия раиси Ислом Абдуғаниевич ҳузуридаги муҳокамада бир неча ўнлаб моддаларга шахсан Раис таҳририда қайта ишлов берилди. Матнлар ҳажми катталиги, такрорланаётган фикрлар устида жиддий ишланиши, аниқлик киритилиши зарурлиги кўрсатилиб, бу вариант ишчи гуруҳига қайтарилди.

Иккинчи, учинчи, тўртинчи вариантда тайёрланган лойиҳалар ҳам Президент бошчилигида жиддий ва атрофлича муҳокама қилинди. Комиссия раҳбари томонидан учинчи вариантга 63 та, тўртинчи лойиҳага 77 та принципиал ўзгартириш ва муҳим қўшимчалар киритилди.

Масалан, Конституциянинг муқаддимаси **"халқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этилган қоидалари устунлигини тан олган ҳолда"**, деган сўзлар билан тўлдирилди.

Лойиҳанинг 1-моддасидаги "Ўзбекистон — демократик республика" жумласига Президент **"суверен"**, деган сўзни қўшиб қўйди.

4-моддадаги бир хатбошида "Унинг ҳудудида яшайдиган барча миллатлар ва элатлар тилларига ҳурмат билан муносабатда бўлиш таъминланади, тилларни ривожлантириш учун шароит яратилади", дейилган эди. Президент бу хатбошининг ўрнига ўз қўли билан: **"Ўзбекистон Республикаси ўз ҳудудида истиқомат қилувчи барча миллат ва элатларнинг тиллари, урф-одатлари ва анъаналари ҳурмат қилинишини таъминлайди, уларнинг ривожланиши учун шароит яратади"**, деб ёзиб қўйди.

17-модданинг иккинчи хатбошида "Республика бошқа давлатлар билан ҳамкорликда умумий фаровонлик ва хавфсизликни таъминлаш мақсадида ўзининг суверен ваколатларини ўзаро ҳамкорликда амалга ошириш шартларига келишган ҳолда иттифоқлар тузиши, ҳамдўстликларга ва бошқа давлатлараро тузилмаларга кириши, шунингдек иттифоқлардан, ҳамдўстликлардан ва бошқа давлатлараро тузилмалардан чиқиши мумкин", деб ёзилган эди. Президент ушбу хатбошини **"давлатнинг, халқнинг олий манфаатлари"**, деган сўзлар билан тўлдирди, таҳрирдан кейин хатбоши қуйидаги ҳолга келди: **"Республика давлатнинг, халқнинг олий манфаатлари, фаровонлиги ва хавфсизлигини таъминлаш мақсадида иттифоқлар тузиши, ҳамдўстликларга ва бошқа давлатлараро тузилмаларга кириши ва улардан ажралиб чиқиши мумкин"**.

Юртбошимиз таклифи билан 26-моддага айбсизлик презумпцияси тамойилига асосан шахсни **"айби аниқланмагунча у айбдор ҳисобланмайди"**, 27-моддага эса **"Ҳеч ким қонун назарда тутган ҳоллардан ва тартибдан ташқари бировнинг ёзишмалар ва телефонда сўзлашувлар сирини ошкор қилиши мумкин эмас"**, деган қоидалар киритилди.

Комиссия раҳбари виждон эркинлиги масаласига жуда катта эътибор берди. Лойиҳада бу ҳақдаги "Ҳар бир киши виждон эркинлиги ҳуқуқига эгадир, ҳар ким хоҳлаган динига эътиқод қилиш ёки ҳеч бир динга эътиқод қилмаслик ҳуқуқига, диний ва атеистик эътиқодга эга бўлиши ва бундай эътиқодни тарқатиш ҳуқуқига эгадир", деб ёзилган жумлани Ислом Абдуғаниевич тузатиб, **"Ҳамма учун виждон эркинлиги кафолатланади. Ҳар бир инсон хоҳлаган динга эътиқод қилиш ёки ҳеч қайси динга эътиқод қилмаслик ҳуқуқига эга. Диний қарашларни мажбуран сингдиришга йўл қўйилмайди"**, деб таърифлайди.

Юртбошимиз олий қонун чиқарувчи органнинг номини Олий Мажлис, жойлардаги бошқарув раҳбарларини ҳокимлар, деб номлашни таклиф этди.

Юқорида келтирилган мисолларга асосланиб, ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, Президентимиз Конституциянинг ҳар бир моддасини чуқур асослаш ва такомиллаштиришга бевосита бош-қош бўлди.

1992 йил 8 декабрда Ўзбекистон халқи — инсон ҳуқуқларига ва давлат суверенитети ғояларига содиқлигини тантанали равишда эълон қилиб,

— ҳозирги ва келажак авлодлар олдидаги юксак масъулиятини англаган ҳолда,

— ўзбек давлатчилиги ривожининг тарихий тажрибасига таяниб,

— демократия ва ижтимоий адолатга садоқатини намоён қилиб,

— халқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этилган қоидаларининг устунлигини тан олган ҳолда,

— республика фуқароларининг муносиб ҳаёт кечиришларини таъминлашга интилиб,

— инсонпарвар демократик ҳуқуқий давлат барпо этишни кўзлаб,

— фуқаролар тинчлиги ва миллий тотувлигини таъминлаш мақсадида ўзининг мухтор вакиллари сиймосида Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини қабул қилди.

Қомусимиз халқимиз ақлзаковатининг маҳсули бўлиб, унда мужассам этилган миллий ва умуминсоний тажриба жамиятимиз равнақига хизмат қилмоқда.

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси 6 бўлим, 26 бобдан иборат 128 та моддани ўз ичига олган.

Биринчи бўлим "Асосий принциплар" деб номланади ва унда давлат суверенитети, халқ ҳокимиятчилиги, Конституция ва қонуннинг устунлиги, ташқи сиёсат принциплари билан боғлиқ қоидалар белгиланган.

Иккинчи бўлимда инсон ва фуқароларнинг асосий ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчлари қайд этилган.

Учинчи бўлим жамият ва шахс муносабатларига бағишланади.

Тўртинчи бўлимда маъмурий-ҳудудий ва давлат тузилиши қоидалари акс эттирилган.

Бешинчи бўлимда давлат ҳокимиятининг ташкил этилиши қоидалари мужассамлаштирилган.

Олтинчи бўлим Конституцияга ўзгартириш киритиш тартибини белгилайди.

Халқ давлат ҳокимиятининг бирдан бир манбаидир. Ўзбекистон халқи номидан фақат у сайлаган Республика Президенти ва Олий Мажлис иш олиб бориши мумкин.

Давлат органлари, мансабдор шахслар халқ иродасига бўйсунади, унга хизмат қилади ва жамият, фуқаролар олдида масъулдирлар.

Ўзбекистон Республикаси давлат ҳокимиятининг тизими — ҳокимиятнинг қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятига бўлиниши принципига асосланади.

Ўзбекистон халқаро муносабатларнинг тўла ҳуқуқли субъекти, унинг ташқи сиёсати давлатларнинг суверен тенглиги, куч ишлатмаслик ёки куч билан таҳдид қилмаслик, чегараларнинг дахлсизлиги, низоларни тинч йўл билан ҳал этиш, бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик нормаларига асосланади.

Барча фуқаролар бир хил ҳуқуқ ва эркинликларга эга, улар жинси, ирқи, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахси ва ижтимоий мавқеидан қатъи назар, қонун олдида тенгдирлар.

Фуқаролар ўз ҳуқуқ ва эркинликларини амалга оширишда бошқа шахсларнинг, давлат ва жамиятнинг қонуний манфаатлари, ҳуқуқлари ва эркинликларига путур етказмасликлари шарт.

Ҳар бир шахс мулкдор бўлишга ҳақли, жамиятнинг иқтисодий негизини хилма-хил шакллардаги мулк ташкил этади. Хусусий мулк дахлсиз, давлат ҳимоясида.

Жамоат бирлашмалари, сиёсий партиялар ўзларининг демократик йўл билан сайлаб, тайинланиб қўйилган вакиллари орқали давлат ҳокимиятини тузишда иштирок этадилар.

Конституциямизнинг 14-боби алоҳида оила масалаларига бағишланган. Оила жамиятнинг асосий бўғини, у жамият ва давлат муҳофазасида.

15-бобда оммавий ахборот воситалари эркинлиги, уларнинг қонунга мувофиқ ишлаши, ахборотнинг тўғрилиги учун белгиланган тартибда жавобгарлиги, цензурага йўл қўйилмаслиги норма даражасига кўтарилган.

17-бобда Қорақалпоғистон Республикаси статуси қонун даражасида белгилаб қўйилган.

18-бобда Олий Мажлис олий давлат вакиллик органи, қонун чиқарувчи ҳокимият эканлиги қайд этилган.

19-боб Ўзбекистон Республикаси Президенти институтининг мақоми мустаҳкамланган 89-97-моддаларни ўз ичига олади.

Кейинги боблар Вазирлар Маҳкамаси, маҳаллий давлат ҳокимияти асослари, суд ҳокимияти, сайлов тизими, прокуратура, молия ва кредит, мудофаа ва хавфсизлик масалаларини халқ иродаси даражасига кўтарган нормалардан иборат.

Халқаро ҳуқуқнинг устуворлигини тан олишимиз ёш мустақил давлатимизга энг нуфузли халқаро ташкилотларга тенг ҳуқуқли аъзо бўлиб кириш имконини берди. Халқимиз Конституциядаги демократик қадриятлар ва илғор ғоялар орқали маърифий дунёни англаётган бўлса, дунё Конституциямиз орқали халқимиз табиатини ва олижаноб фазилатларини англамоқда. Бугунги кунда Ўзбекистон Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилотининг тўлақонли аъзосидир.

Америка Қўшма Штатлари, Германия, Франция, Япония, Италия, Бельгия, Буюк Британия, Жанубий Корея каби давлатлар ва бошқа бир қанча мамлакатлар билан яқин муносабатлар ўрнатилди.

Ривожланган давлатлар билан ҳамкорлик Ўзбекистон учун замонавий технологияларга эга бўлиш, иқтисодиётимизга инвестицияларни жалб этиш йўлини кенг очиб бермоқда.

Президент Ислом Каримовнинг бевосита раҳбарлигида мамлакатимизни ҳар томонлама ривожлантиришга йўналтирилган, пухта ўйланган дастур ишлаб чиқилди. Биз танлаб олган миллий тараққиёт йўли Конституцияга асосланган бўлиб, ўзгармас йўлдир. Чунки бу йўлнинг тўғрилигини бугун ҳаётнинг ўзи тасдиқламоқда. Юртбошимизнинг "Ўзбекистон — бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос йўли", деб номланган асарида қайд этилганидек, бешта асосий тамойил Ўзбекистон давлат қурилиши ва иқтисодиётини ислоҳ қилиш дастурининг ўзагидир.

Кейинчалик дунёда "ўзбек модели" деб ном олган бозор муносабатларига ўтишнинг беш асосий тамойили асосида амалга оширилган ислоҳотлар ҳозирги кунда ўзининг салмоқли натижасини бермоқда. Республикада дон, ёқилғи-энергетика мустақиллигига эришилди. Машинасозлик, автомобилсозлик, йўлсозлик, химия, енгил саноат, қишлоқ хўжалиги ва бошқа қатор соҳалар жадал ривожланмоқда. Янги телекоммуникация объектлари барпо этилди, шаҳар ва қишлоқлар ободонлаштирилди, ўнлаб, юзлаб янги ва замонавий корхоналар қурилди. Энг муҳими, ер, мулк ўз эгасини топмоқда. Хусусий мулк эгаларининг иқтисодиётимиздаги улуши тобора ортиб боряпти.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Олий Мажлиснинг тўққизинчи сессиясидаги "Ўзбекистонда демократик ўзгаришларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамияти асосларини шакллантиришнинг асосий йўналишлари" номли маърузасида "Бизнинг вазифамиз мамлакатимизни, жамиятимизни демократлаштириш ҳамда янгилаш йўлидаги ҳаракатларимизни сифат жиҳатидан янги босқичга кўтариш ва сўзсиз бу борада амалга оширган ижобий ишларимизни қатъият билан давом эттириш, уларни халқимиз орзу қилган марраларга етказишдир", деб таъкидлади.

Юртбошимиз бу мақсадга эришиш борасида устувор дастурий йўналишларни аниқ-равшан белгилаб берди. Булар: мустақилликни асраш, ҳимоя қилиш, мустаҳкамлаш; хавфсизлик, барқарорлик, ҳудудларимизнинг яхлитлиги, тинчлик, осойишталикни таъминлаш; бозор ислоҳотларини янада чуқурлаштириш, кучли бозор инфратузилмаларини яратиш; инсон ҳуқуқи ва эркинликлари, сўз ва матбуот эркинлиги, ошкораликни таъминлаш, демократик тамойилларни ҳаётга жорий қилиш; жамиятни эркинлаштириш, сиёсий партиялар, нодавлат ташкилотларининг ролини кучайтириш; суд-ҳуқуқ соҳасида бошланган ислоҳотларни изчил давом эттириш; инсон омили, кучли ижтимоий ҳимоя сиёсати, маънавият, маърифат, шахсни камол топтиришга қаратилган ҳаракатнинг узлуксиз олиб борилиши; қуролли кучлардаги ислоҳот.

Конституцияда белгиланган мақсадлар сари дадил қадамлар изчиллик билан давом эттирилмоқда.

Ҳозирги ва келгуси авлодлар Конституция ижодкорларини юксак қадрлаши шубҳасиз.

Конституциямиз Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясининг қоидаларини ўзида мужассам этган, энг йирик, ривожланган давлатлар ва жаҳон ташкилотларининг ҳуқуқшунослари ўртасида демократик конституциявий қонунчиликнинг мезонларига тўла мос келади, деб тан олинган.

Конституциямизнинг ўта муҳим жиҳати шундаки, унинг барча қоидалари, бутун ички салоҳияти ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамияти барпо этишга йўналтирилган. Унинг қабул қилиниши замонавий парламентаризм анъаналарига мос қонун чиқарувчи ҳокимият, ижро этувчи ва суд ҳокимияти тизимини ташкил этувчи янги давлат идоралари вужудга келишига йўл очди. Булар Олий Мажлис, Конституциявий суд, Вазирлар Маҳкамаси, Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили ва Амалдаги қонунчилик мониторинги институти, янги маҳаллий бошқарув органлари - ҳокимликлар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва ҳоказолардир.

Конституциямизнинг 46-моддасида хотин-қизлар ва эркакларнинг тенг ҳуқуқлилиги мустаҳкамлаб қўйилган. Мамлакатимиз Президенти қайта-қайта таъкидлаганидек, оналарни эъзозлаш, аёлларга ҳурмат бажо келтириш жамиятимизнинг маданий даражаси ва маънавий қиёфасининг кўрсаткичидир.

Оналарга, аёлларга чексиз ҳурмат, болажонлик, етимларга мурувват ва уларнинг бошини силаш, меҳр-шафқат, оила мустаҳкамлиги учун ғамхўрлик, фарзанд тарбияси ва соғлом авлод учун курашиш — буларнинг барчаси халқимизга хос эзгу фазилатлардир.

Шарқона ахлоқ-одобнинг дурдона мажмуаси бўлмиш "Қобуснома"да айтилишича, ҳеч бир кимса "ўзининг фойдаси учун ўзгаларга зиён етказмаслиги керак". Айнан мана шу маънодаги қоида Конституциямизнинг 20-моддасида қуйидагича мустаҳкамланган:

"Фуқаролар ўз ҳуқуқ ва эркинликларини амалга оширишда бошқа шахсларнинг, давлат ва жамиятнинг қонуний манфаатлари, ҳуқуқлари ва эркинликларига путур етказмасликлари шарт".

Асосий қонуннинг 13-бобидаги моддалар жамоат бирлашмаларининг ҳуқуқий ҳолатини тартибга солишга қаратилган. Унинг 56-моддасида қонунда белгиланган тартибда рўйхатдан ўтган касаба уюшмалари, сиёсий партиялар, хотин-қизлар, фахрийлар ва ёшлар ташкилотлари, ижодий уюшмалар, олимларнинг жамиятлари, оммавий ҳаракат ва фуқароларнинг бошқа уюшмалари жамоат бирлашмалари сифатида эътироф этилади, деб белгилаб қўйилган. Шу билан бирга, бизда республиканинг суверенитети, яхлитлиги ва хавфсизлигига қарши чиқувчи, урушни, миллий ва диний адоватни тарғиб қилувчи жамоат бирлашмаларининг тузилиши ман этилган.

Террорчи ташкилотларнинг ҳаракатлари бутун дунёга катта таҳдид солаётган ҳозирги даврда Конституциямизнинг ушбу қоидалари нақадар узоқни кўзлаб ишлаб чиқилгани, улар бизни қандай хавф-хатарлардан сақлаётганини ҳар биримиз тушуниб етишимиз қийин эмас.

Бутун дунёда инсон онги, қалби ва дунёқарашини эгаллаш учун кураш янада кескинлашди. Президентимизнинг: "Ҳозирги замонда энг катта хавф — инсонларнинг қалби ва онгини эгаллаш учун узлуксиз давом этаётган мафкуравий курашдир. Эндиликда ядро майдонларида эмас, мафкура майдонларида бўлаётган курашлар кўп нарсани ҳал қилади", деган фикрлари замирида бугунги куннинг улкан ҳаётий ҳақиқати ётибди.

Ҳозирги пайтда террорчилик, кўпорувчилик, диний экстремизм, миллатчилик, маҳаллийчилик, ақидапарастлик ғояларини ўзига шиор қилиб олган айрим марказлар турли хил мафкуравий воситалар орқали ўз таъсир доирасини кенгайтиришга уринмоқда, тинчлик, тараққиёт, инсон ҳақ-ҳуқуқи ва эркинлиги, миллий, диний тотувликка раҳна солмоқда.

Конституциямизнинг 12-моддасида: "Ўзбекистон Республикасида ижтимоий ҳаёт сиёсий институтлар, мафкуралар ва фикрларнинг хилма-хиллиги асосида ривожланади", 61-моддасида эса: "Диний ташкилотлар ва бирлашмалар давлатдан ажратилган ҳамда қонун олдида тенгдирлар. Давлат диний бирлашмаларнинг фаолиятига аралашмайди", деб белгилаб қўйилган.

Мана шу конституциявий қоидаларни ғаразли мақсадда талқин қилиб демократик жамият ўрнига диний ҳокимият ўрнатишга ҳаракат қилаётган бузғунчи ғоя тарафдорлари турли ялтироқ даъватлар билан ёшларни, одамларни йўлдан оғдиришга уринади.

Биз бундай бузғунчи кучлар, ғояларга қарши миллий истиқлол ғояси билан, жаҳолатга қарши маърифат билан кураш олиб бормоқдамиз. Ватан равнақи, юрт тинчлиги, халқ фаровонлиги, ижтимоий ҳамкорлик, миллатлараро тотувлик, динлараро бағрикенглик ғояларининг мазмун-моҳиятини ёшларимиз онги ва қалбига сингдиришимиз бугунги куннинг долзарб вазифаларидан бири бўлиб қолмоқда.

Ҳурматли дўстлар!

Шу йилнинг 27 январь куни мамлакатимизда Ўзбекистон Республикасининг референдуми ўтказилди.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 9-моддасида "Жамият ва давлат ҳаётининг энг муҳим масалалари халқ муҳокамасига тақдим этилади, умумий овозга (референдумга) қўйилади. Референдум ўтказиш тартиби қонун билан белгиланади", деб мустаҳкамлаб қўйилган.

Референдумга биринчидан, мамлакатимиз парламентини икки палатали қилиб ташкил этилиши масаласи ва иккинчидан, Ўзбекистон Республикаси Президенти ваколатларининг конституциявий муддатини етти йил қилиб ўзгартириш масаласи қўйилди.

Мазкур икки масалани ҳам бевосита халқнинг ўзи ижобий ҳал қилди.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 93-моддаси 1-бандида Ўзбекистон Республикасининг Президенти фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларига, Конституция ва қонунларга риоя этилишининг кафилидир, деб мустаҳкамлаб қўйилган.

Шу нуқтаи назардан олиб қараганда референдумга қўйилган масалаларнинг ижобий ҳал этилиши сиёсий барқарорликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда, иқтисодий ислоҳотларни муваффақиятли ўтказиш учун асос бўлаётир ҳамда бутун куч ва салоҳиятимизни халқ манфаатлари йўлида фақат яратувчилик, бунёдкорлик ишига қаратиш имконини бермоқда.

Хулоса қилиб айтганда, Ўзбекистон Конституцияси ҳаётимизнинг Асосий қонуни сифатида миллий давлатчилигимизни мустаҳкамлашни таъминлаётган, фуқароларимизнинг ҳаётий манфаатлари ҳимояси йўлида қалқон бўлаётган, тинч турмушимиз, осойишта меҳнат бағрида яшаётганлигимизнинг ҳуқуқий кафолатидир.

МАДҲИЯМИЗ — БОШ ҚЎШИҒИМИЗ

10 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Давлат мадҳияси қабул қилинганига 10 йил тўлди

Куни кеча ҳаётимиз ва тараққиётимизнинг ҳуқуқий асоси — Конституциямиз қабул қилинганлигининг 10 йиллигига бағишланган тантанали байрам маросими, одатдагидек, Давлатимиз мадҳияси ижроси билан бошланди. Дилларни чексиз ғурур ва ифтихор туйғуларига ошно этувчи Мадҳия садоларини Президентимиз Ислом Каримов иштирок этган улкан анжуман аҳли тик туриб нафақат тинглади, балки улуғвор ва умидбахш мисраларга жўр бўлди. Қалбларда яна бир бор яратувчилик ва бунёдкорлик ғайрат-шижоати жўш урди.

Бугун ана шу сурурбахш фахриямиз - Ўзбекистон Республикаси Давлат мадҳияси қабул қилинганига 10 йил тўлди.

Ўн йилки, ҳурриятнинг муаззам садоси бўлмиш бу оҳанрабо тарона мустақил давлатимиз тузумини, халқимиз табиати, менталитети, иқтисодий асослари ва бошқа муҳим белгиларини англатадиган энг муҳим тимсоллар қаторида эъзозлаб келинмоқда.

Конституциямиз ва бошқа давлат рамзлари қатори Мадҳия тарихи ҳам, аслида, ҳали советларнинг куч-қудрати, сиёсати, давлат рамзлари амалда бўлиб турган даврларга бориб тақалади. 1990 йил март ойидаёқ Юртбошимизнинг ташаббуси ва фидокорона саъй-ҳаракатлари билан давлат рамзлари ҳақидаги масала парламент сессиясида муҳокама қилинган эди. Ўша йили 20 июнда қабул қилинган Мустақиллик декларациясида эса Ўзбекистон ўзининг тараққиёт йўлини, ўз номини белгилаши ва давлат рамзларини ўзи таъсис этажаги қайд этилди.

Истиқлол шарофати туфайли кенг ва қизғин руҳда кечган ижодий жараёнлару умумхалқ муҳокамалари натижаси ўлароқ, 1992 йил 10 декабрь куни Олий Кенгашнинг ўн биринчи сессиясида Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов шеъри ва Ўзбекистон халқ артисти, машҳур композитор Мутал Бурҳонов мусиқаси жўрлигидаги мукаммал қасида намунаси — мамлакатимиз давлат суверенитетининг рамзларидан бири — Ўзбекистоннинг Давлат мадҳияси тасдиқланди.

Шундан буён мамлакатимиз раҳбари жаҳоннинг турли давлатларига ташриф буюрганида, мўътабар халқаро ташкилотлар минбарига кўтарилаётганида, озод Ўзбекистонга эҳтиром тимсоли сифатида Давлатимиз мадҳияси янграйди.

Шунингдек, Мадҳия садолари остида юртимизга келган таниқли давлат ва ҳукумат раҳбарлари кутиб олинмоқда ва кузатиб қўйилмоқда. Мамлакатимиз доирасидаги турли нуфузли тантаналар, юртимиз вакиллари қатнашаётган халқаро миқёсдаги йирик сиёсий, маданий-маърифий тадбирлар ва нуфузли спорт мусобақалари чоғида ҳам ана шу шукуҳли тарона жаранглаётир.

Мусиқа ва қўшиқ минг йиллар давомида инсонлар қалбига юксак ва беғубор туйғуларни жо этиб келаётгани, бу ёруғ оламни яна ҳам мунаввар этиб кўрсатадиган илоҳий мўъжиза экани барчамизга аён.

Айни чоғда, агар оҳанг ва сўз ботинида халқ хусусиятларию Ватан фазилатлари бир-бири билан уйғунлик касб этса, юртпарварлик ва халқсеварлик туйғулари, миллатнинг асрий эзгу ниятлари, орзу-армонлари, ўтмиши, бугуни ва эртаси ўзаро вобаста бўлса, бундай тарона том маънода халқнинг Бош қўшиғига айланажагини Мадҳиямиз мисолида кўриб, билиб турибмиз.

Ишончимиз комилки, истиқлолимиз истиқболи, юртимизнинг куч-қудрати, халқимизнинг ақл-заковати, аждодларимиз шон-шуҳрати ва бахтиёр авлодлар ёруғ келажагини шарафловчи бу буюк қасида асрлар оша оламаро мағрур таралаверади.

Зотан, бу қўшиқ ҳар бир ўзбек учун, ўзбекистонлик учун азиз ва муқаддасдир.

Бу ўктам ва мардона қасида авлодларимизни шу жонажон юртга меҳр-муҳаббат, садоқат ва ифтихор руҳида тарбиялашга хизмат қилмоқда.

Бу соҳир ва муаззам баёт кишиларимизнинг руҳига руҳ, кучига куч бағишлаб, халқимизни янгидан-янги улуғвор бунёдкорликларга мудом даъват этаверади.

Ғулом МИРЗО,
ЎзА шарҳловчиси.

Кичик ва ўрта бизнес ривожига эътибор

(Давоми. Боши 1-бетда).

63 та ёзма огоҳлантириш киритилди ва 187 та ҳолатда бошқа таъсир чоралари қўлланди. Судларга тадбиркорларнинг манфаатларини ҳимоя қилиб умумий қиймати 35,8 миллион сўм бўлган 84 та даъво аризаси киритилди.

Тадбиркорлар ҳуқуқларини бузиш давлат рўйхатидан ўтказиш учун қўшимча ҳақ олиниши, маблағларни турли жамоатчилик жамғармаларига жалб этилиши, тураржой бинолари, таълим муассасалари ва дам олиш уйларини таъмирлаш мажбурияти юкланиши, кичик ва ўрта бизнес субъектлари фаолиятини ҳокимликлар томонидан ноқонуний тўхтатилиши, шахсий автотранспортни ички ишлар органлари томонидан тунги навбатчиликларга жалб этилиши, тижорат банклари томонидан маблағларнинг МТП ва бошқа хизмат кўрсатувчи ташкилотлар ҳисоб рақамларига ноқонуний ўтказилиши ва бошқа кўринишларда содир бўлмоқда.

Ноқонуний аралашув ва тадбиркорлар маблағларини жалб этиш ҳолларининг олдини олиш мақсадида давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг доимий мониторинги ташкил этилган.

Айни бир вақтда, кўрилаётган чора-тадбирларга қарамай, жойларда тадбиркорларнинг қонун билан кафолатланган ҳуқуқларини бузиш ҳоллари давом этмоқда. Текшириш материалларига кўра, Андижон, Бухоро, Жиззах, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё, Фарғона ва Навоий вилоятларида тадбиркорлар маблағларини ноқонуний жалб этиш юзасидан 1741 та ҳолат аниқланган.

Текширишлар натижалари бўйича Адлия вазирлиги томонидан ушбу вилоятлар ҳокимликларига ҳамда манфаатдор вазирлик ва идораларга тадбиркорларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари бузилишини бартараф этиш тўғрисида тақдимномалар киритилди, айбдор мансабдор шахсларга нисбатан тегишли таъсир чоралари қўлланди.

Шунингдек, мувофиқлаштирувчи кенгаш мажлисида Шовот тумани ва Когон шаҳри ҳокимларининг ҳудудда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш учун шароит яратиш, тадбиркорликнинг ҳуқуқий ҳимояланиши ҳақидаги ҳисоботлари тингланди. Таъкидландики, ўтган даврда мазкур ҳокимликларнинг кичик ва ўрта бизнесни, хусусий тадбиркорликни ривожлантириш учун шароит яратиш бўйича фаолиятида муайян силжишларга эришилди.

Шу билан бирга, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш борасида жиддий камчиликлар борлиги қайд этилди. Жумладан, 2002 йилда ушбу ҳудудларда хорижий кредит линиялари ҳисобига биронта инвестиция лойиҳаси амалга оширилмаган, кичик ва ўрта бизнес субъектлари маҳсулоти экспорт ҳажми кескин пасайиб кетган. Бир йилдан бери ҳисоб рақами ёпилган корхоналар сони Шовот туманида 108 тани, Когон шаҳрида 6 тани ташкил этади, ишсизлар сони камаймаяпти.

Муҳокама якунларига кўра, Шовот тумани ҳокимлигининг кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш учун шароит яратиш борасидаги фаолияти — қониқарсиз, Когон шаҳри ҳокимлиги фаолияти эса — етарли эмас, деб топилди.

Кўриб чиқилган барча масалалар юзасидан республика Мувофиқлаштирувчи кенгашининг тегишли қарорлари қабул қилинди.

(ЎзА).

Олий Мажлис X сессияси олдидан

Комиссия фаолияти янада жонланади

— Комиссиямиз ҳар доимгидек икки сессия оралиғида самарали ишлади, — деди Олий Мажлиснинг Регламент, одоб ва депутатлар фаолиятининг таъминоти комиссияси раиси Шакаржон ХЎЖАНИЁЗОВА биз билан суҳбатда.

— Тез кунда ўз ишини бошлайдиган навбатдаги сессия кун тартибига киритилган муҳим қонун лойиҳаларини тайёрлашда комиссиямиз аъзолари фаол қатнашдилар. Ҳар бир қонун лойиҳасини синчиклаб ўрганиб, таклифлар берилди. Бўлажак сессияга тайёргарлик ишларида ҳам иштирок этишди. Комиссиямиз шу давр мобайнида режа асосида фаолият олиб борди. Айниқса, комиссиянинг назорат таҳлил фаолияти самарали бўлди. Комиссия томонидан «Ўзбекистон Республикасида депутатларнинг мақоми тўғрисида»ги Қонуннинг депутатнинг сайлов округидаги фаолиятига доир қисмининг Тошкент вилоятидаги ижроси ўрганилди.

Вилоятда ҳокимликлар томонидан Олий Мажлис депутатлари ўз ваколатлари доирасида фаолият кўрсатишлари учун қонун талабларига мувофиқ услубий ва амалий ёрдам кўрсатиб келинаётир.

Депутатлар сайловчилар билан учрашишлари ва улар олдида ҳисобот беришлари ҳамда сайловчиларни қабул қилишлари учун зарур шарт-шароитлар яратилган. Сайловчиларни қабул қилиш, уларнинг таклиф-мулоҳазалари, шикоят ва аризаларини кўриб чиқиш жараёнида пайдо бўладиган ҳуқуққа доир муаммоларни ҳал этишда депутатларга вилоят адлия бошқармаси, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар тегишли ёрдам бераяптилар.

Депутатлар ўз сайловчиларига Олий Мажлис фаолияти, ўзлари амалга ошираётган ишлар юзасидан ҳисоб бермоқдалар. Шунингдек, Олий Мажлис сессиялари арафасида сессия кун тартибига қўйилаётган масалалар бўйича сайловчиларнинг фикр-мулоҳазаларини ўрганишаяпти. 2000-2001 йиллар ва 2002 йилнинг ўтган даври мобайнида депутатлар турли масалалар билан мурожаат этган 2158 нафар сайловчини қабул қилишган. 69 маротаба вилоят, туман ва шаҳар ҳокимликларига сўров ва таклифлар билан мурожаат этишган. Депутатлар фаолиятини ўрганиш жараёнида уларга ўз мақомларида назарда тутилган ҳуқуқ ва ваколатларини амалга оширишларида бирон-бир идора ва ташкилот томонидан монелик қилинмаган.

Айни кунларда Олий Мажлис депутатлари ўз фаолиятларига доир масалалар бўйича матбуот, радио ва телевидениеда кўп маротаба чиқиш қилаётганликлари эътиборга молик. Олий Мажлис сессиялари арафасида ва сессиядан кейинги даврда табиийки улар янада фаоллашадилар. Чунки бўлажак сессия олдидан кун тартибига қўйилган ҳар бир масалани сайловчилар эътиборига ҳавола этиш, қонун лойиҳаларининг мазмун-моҳияти билан уларни чуқур таништириш ҳам уларнинг муҳим ишидир. Сессиядан кейин эса маъқулланган масалалар билан сайловчиларни таништириш, тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш ҳам депутатларнинг вазифаларидан ҳисобланади.

«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тўғрисида»ги ва «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий қонун лойиҳаларининг навбатдаги сессия кун тартибига киритилаётганлиги ҳам муҳим маъно касб этади. Чунки улар келажакда янада маромига етказилади.

Комиссиямиз ишини янада жонлантириш борасида ҳам янги режаларимиз бор.

«Халқ сўзи» мухбири
Ойбек РАҲИМОВ
ёзиб олди.

ЯПОНИЯ ҲУКУМАТИНИНГ БЕҒАРАЗ ЁРДАМИ

Ўзбекистон билан Япония ўртасидаги ҳамкорлик тобора ривожланиб бормоқда. Президент Ислом Каримовнинг шу йил июль ойида кунчиқар юртга расмий ташрифи икки томонлама муносабатларни янги поғонага кўтарди.

Бугун нафақат ижтимоий-иқтисодий, балки маданий соҳалардаги алоқалар ҳам таҳсинга сазовор. Бунда Япония ҳукумати томонидан ажратилаётган беғараз ёрдамнинг алоҳида ўрни бор. Навбатдаги ана шундай ёрдам — 49 миллион 700 минг иенлик мусиқа асбоб-ускуналари Ўзбекистон Давлат консерваториясига топшириладиган бўлди.

Вазирлар Маҳкамасида ушбу лойиҳани ҳаётга жорий этишга қаратилган ҳужжатларни имзолаш маросими бўлди. Уни Бош вазир ўринбосари Ҳамидулла Караматов ва Японияниг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Акио Кавато имзолади.

(ЎзА).

Аҳиллик қўрғони

(Давоми. Боши 1-бетда).

Раҳима опа қайси бир одам билан учрашмасин, унга ёрдам бериш учун ҳеч нарсани аямайди, вақтини қизғанмайди. Бир қараганда, бу оддий воқеадек туюлиши мумкин. Аммо ҳар кишига эътиборли бўлиш, унинг мушкулини осон қилишнинг ўзи бўлавермайди. Али Қушчи кўчасида яшовчи Фотима Ғаффорова, Саида Ражабова, Ш.Мардонов кўчасидаги Қудрат Файзиев, Мушарраф Жумаева, Эразм Союмоян каби саккиз нафар ёлғиз яшовчи қариядан кунда-кунора хабар олишни канда қилмайди. 22 нафар ногироннинг хаста дилларига қувонч бағишлашдан ором олади. 38 нафар кўп болали оила маҳалладан мунтазам мадад олиб турибди.

— «Маҳалла» сўзи янгича мазмун кашф этди, — дейди Раҳима опа. — Бугунги маҳалла — бу фуқаролар интилиши ва саъй-ҳаракати туфайли муайян миллий, ахлоқий маиший тартиб-қоидаларга риоя қилиш, яхши-ёмон кунларни бирга ўтказиш, аҳилликни таъминлашга хизмат қиладиган ижтимоий-иқтисодий ва ҳудудий жамоадир. Яна у шунчаки ҳамжиҳатликни, ҳамкорликни ифодаловчи уюшмагина эмас, балки давлат сиёсатини амалда татбиқ этувчи, оммага етказишда муҳим сиёсий-ижтимоий, маданий-маърифий тадбирларни амалга оширувчи, ўз-ўзини бошқарувни жорий этаётган органдир.

Кўриниб турибдики, зиммамиздаги масъулият ниҳоятда юксак. Кимки ҳуқуқий, сиёсий, маданий билим савиясини мунтазам ошириб бормас экан, бугунги оқсоқолларга қўйилаётган талабни уддалай олмайди. Менимча, маҳалла оқсоқолларини танлашда адашиш мумкин эмас. Афсуски ҳали-ҳали орамизда маҳалланинг кучини яхши англаб етмаганлар ҳам учраб турибди. Шу маънода, фаоллар сафини ёш, уддабурон, маънавий етук, сиёсий ҳушёр йигит-қизлар билан тўлдирилишга жиддий эътибор қаратилиши лозим.

Ўринли фикрлар, Раҳима опа уларни ўз фаолиятида исботлаяпти ҳам. 5 та доимий комиссияга уюшган 17 нафар аъзоларининг ҳаммаси обрўли, таниқли, ёш бўлса ҳам, кўпчилик назаридаги инсон. Масалан, Яраштирув комиссияси раиси, шоир Муҳаммади Латипов таълим-тарбия ишларига бош-қош, ижодда ҳам, болаларни тарбиясию намунали оила бошлиғи эканлиги билан ибрат. Ҳуқуқ ва қонунчилик комиссияси раиси Иноят Хўжамовни шаҳар аҳолиси яхши танишади. Маънавият ва маърифат комиссияси раиси Манзура Файзиева раҳбарлигида ўтказилаётган тадбирлар бир-бирига ўхшамайди. Хотин-қизлар комиссияси раиси Шоира Норқулова аёлларнинг тилини, дилини беш бармоқдай билади. Ажралишлар, оилавий жанжаллар йўқ ҳисоби.

Тўйларни ташкил этиш ва ўтказиш тажрибасидан бошқа маҳаллалар андоза олаяпти. Ортиқча сарф-харажатларнинг йўли тўсилган. Шу йилнинг ўтган даврида бўлиб ўтган 22 та тўй кўпчиликнинг эсида қолди. Бешик тўйи, мучал тўйи ва бошқа кичик маросимларнинг барчаси бирлаштирилган. Сарпо ёпишлар йўқ. Кайвони хола Бахшанда Тўхтамишева дастурхон кўтариб келганларга ўз таъсирини ўтказа олади.

Маҳалладаги хонадонларнинг 70 фоизи тадбиркорлик билан шуғулланади. Чилангар Бобоқул Норқулов мўъжаз ишхонасида 6 йигитга касб-ҳунар ўргатаяпти. Қандолатчи Бахтиёр Ашуровнинг ҳам шогирдлари талайгина. Хосият Абдуллаева, Зумрад Шомуродовалар томорқаларида ўнлаб хил гулларни ўстиришади. Зардўз Олима Жўраеванинг ҳозирда издошлари ўндан ошиқроқ. Новвойлар, темирчилар, этикдўзлар, қуйингчи, ҳунармандлар аҳолининг оғирини енгил, узоғини яқин қилиш билан бирга, оилаларининг тўқ бўлиши, фаровонлигини таъминлашаяпти, ёшларга касб маҳоратларини бажонидил ўргатишмоқда. Гулчеҳра Саидова, Баҳриддин Ҳамроев, Умар Шодмоновлар маҳалланинг ҳақиқий мулкдорлари сифатида ҳар бир тадбирга маблағ ажратишни канда қилишмайди. Ҳудуддаги мавжуд 22 та савдо нуқтасининг 17 таси хусусий. Мактаб ва боғчадаги муаммолар дарҳол ўз ечимини топади.

Ҳар қандай қурилиш, ободонлаштириш юмушларини ҳашар йўли билан тез ва соз битказиш мумкинлигини «Деҳқон»ликлар яхши билишади. Яқинда қариялар чойхонаси ишга туширилди. Ҳаммом биноси ва гузар қурилиши ҳадемай ниҳоясига етади. Чойхона, бир қатор маданий-маиший бинолар қад ростлаган. Ҳовуз атрофидаги дарахтлар бўй чўзган. Бу масканни оилавий дам олиш оромгоҳига айлантириш режалаштирилган. Шу мақсадда тўй-томошалар ўтказиладиган муҳташам бино қурилиши давом этмоқда.

Ёшларнинг спортга бўлган қизиқишларини ошириш йўлидаги уринишлар ҳам диққатга сазовор. Ташландиқ жой эпақага келтирилиб, бинойидек стадион қурилди. Унинг ёнида соғломлаштириш мажмуи қуриш йўлида дастлабки қадамлар қўйилди.

Биз маҳалла ҳаёти билан танишаётганимизда, ибратли воқеага дуч келдик. Ҳар ҳафтанинг пайшанба куни қариялар маҳалланинг маъмурий биносига таклиф этиларкан. Улар жамоанинг долзарб вазифалари ҳақида маслаҳатлашиб олиш билан бирга, энг сўнгги янгиликлар, янги қонун, қарорлардан хабардор қилинаркан. Шу куни тиббий кўрикдан ўтказилиб, келгуси ҳафтага етгулик дори-дармонлар бериш йўлга қўйилибди.

Хуллас, 12 миллат вакиллари яшаётган маҳаллада юз берган ва бераётган ўзгаришлар ҳақида яна кўплаб гапириш мумкин. Барчанинг бошида эл ғамида тиниб-тинчимаётган маҳалла бекаси турибди. Аслида Раҳима опа 4 фарзанди, 9 невараси қуршовида баҳаловат кун ўтказиши мумкин эди. Йўқ, у ҳар бир яхши ният, ташаббус меҳнат, анчайин саъй-ҳаракатлар билан амалга ошишини яхши тушунади. Изланишлари самарасини кўрганида, қайтадан ёшаргандай сезади ўзини. Ўттиз саккиз йил яшаган маҳалласида туғилиб камол топаётган болалар эртамизнинг чинакам эгалари бўлиб улғайишлари, ҳар бир оиланинг фаровон, тинч ҳаёт кечиришларига ҳисса қўшишдан ортиқча бахтни тан олмайди.

— Аҳиллик, иноқлик, бирликка не етсин!, — дейди Кармана тумани ҳокими Фазлиддин Муҳитдинов. — Ана шундай кайфият ҳукм сурган жойда меҳр-оқибат кучли, турмуш чиройли, рўзғорда қут-барака бўлади. Раҳима опа ўз маҳалласида ана шундай муҳитни ярата олди. Кучли давлатдан кучли жамиятга ўтишдан иборат муҳим стратегик сиёсатнинг изчиллик билан амалга оширилаётганини ана шу маҳалла мисолида яққол кўриш мумкинки, бунда маҳалла муҳим демократия мактаби, дарсхонаси сифатида хизмат қиляпти.

Абдуваҳоб ПИРМАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Шукроналик

Озод ШАРАФИДДИНОВ,
Ўзбекистон Қаҳрамони.

«Мен бахтиёрман»

Кейинги пайтларда ёшлар мендан тез-тез «Сиз бахтиёрмисиз?» деб сўрайдиган бўлиб қолишди. Беш-олтита кўйлакни олдин йиртган, невара-чеварали бир оқсоқол сифатида бу дунё бири кам дунё эканини, ҳеч кимнинг бахти тугал ва бекаму кўст бўлмаслигини яхши биламан. Шундай бўлсада, юқоридаги саволга ҳеч иккиланмай, «Ҳа, мен бахтиёрман» деб жавоб бераман. Бунинг боиси бор, албатта. Мен ҳозир 73 ёшга кирдим. Умримнинг 62 йили шўролар даврида кечди. Улғайиб, эсимни таниб кўрдимки, ўзбек халқи бошқа даврларда бўлганидек, XX асрда ҳам Абдулла Қодирий, Чўлпон, Фитрат каби буюк истеъдод эгаларини берган. Мен уларнинг ўзларини кўрмаганман, лекин асарларини ўқиб, балоғатга етдим. Ойбек, Ғафур Ғулом, Абдулла Қаҳҳор, Шайхзода, Миртемир, Комил Яшин, Зулфия, Асқад Мухтор каби бетакрор ижодкорларга замондош бўлдим, улар билан дўстлашдим, бой тажрибаларидан баҳраманд бўлдим. Улар ўз ижодлари билан халқимизнинг юксак ҳурмат-эътиборига сазовор бўлишган эди. Лекин бу буюкларнинг ҳаммаси юрагида жуда катта армон билан оламдан ўтишди. Уларнинг энг катта орзуси жонажон Ўзбекистонни мустақил, эркин, озод ва обод кўриш эди. Аммо тақдир уларга бу улуғ орзунинг ушалишини ўз кўзи билан кўришни раво кўрмаган экан. Буни кўриш менга насиб этди. Шундоқ экан, нима учун мен ўзимни бахтиёр ҳис этмаслигим керак?!

Менга яна бир савол билан мурожаат қилиб туришади: «Мустақиллик шахсан сизга нима берди?»

Мустақиллик йилларида мен ўзимни қайта яшаргандай сеза бошладим, негаки, умримда биринчи марта ўзимнинг жамиятга, халқимга, юртимга керак эканимни ҳис қилдим. Одам, айниқса, ижодкор одам учун ўзининг кераклигини ҳис қилиш жуда улуғ нарса, бу туйғу кишига қанот бағишлайди, илҳом беради, янги-янги ижодий парвозлар сари даъват этади. Шу туфайли мен истиқлол йилларида авваллари сира кўрилмаган бир ғайрат ва илҳом билан енг шимариб ишлашга киришдим. Бунинг оқибатида халқимнинг назарига тушдим, унинг ҳурмат-эътиборини кўрдим. Бу — инсон учун энг улуғ бахт эмасми?!

Истиқлол йилларида менга қанот бахш этган яна бир ажойиб воқеани тилга олмай ўта олмайман. Бу — Президентимизнинг Истиқлолнинг биринчи кунлариданоқ шахсан менга муттасил кўрсатиб келаётган диққат-эътибори, ҳурмати ва беқиёс ғамхўрлигидир. У менинг ёзганларимни ўқиб, фикр-мулоҳазаларини айтади, орқаваротдан бўлса-да, менинг нима иш қилаётганим, нималар билан банд эканимни сўраб-суриштириб туради, бирор жойда муқим ишлашимнинг ташвишини чекади. Ҳатто янги журнал ташкил қилинганда мени бу журналга бош муҳаррир қилиш фикри ҳам Юртбошимиздан чиқди. Хасталаниб қолганимда вакилларини юбориб, ҳол-аҳвол сўради, бир неча марта юксак мукофотлар билан сийлади. Ва ниҳоят, бу йил — истиқлолимизнинг 11 йиллиги нишонланиши арафасида менинг кичкина хизматларимни катта ишлар ўрнида кўриб, республикамизнинг энг олий мукофоти — «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони ва Олтин Юлдуз медали билан тақдирлади. Президент — Фавқулодда банд одам. 25 миллионлик бир юртнинг ҳамма ташвиши унинг бошида. Шунга қарамасдан, мендай оддий бир адабиётшуносга шунчалик ғамхўрлик кўрсатиб келаётгани мен учун юксак мартабадир.

Табиийки, бу олий мукофотдан бир менгина эмас, бутун оиламиз, фарзандларим, қариндош-уруғлар, дўсту биродарларим беҳад қувондик, бошимиз осмонга етди, бугунги кунда бутун вужудимизни чулғаб олган ифтихор туйғуларини ифодалашга сўз топилмайди. Бу мукофот мени халқимиз олдида янада қарздор қилиб қўйди. Умрим вафо қилса, энг сўнгги имкониятим қолгунга қадар бу қарзни узиш йўлида меҳнат қилгайман, куч-ғайратимни аямайман.

Президентимиз республиканинг турли вилоятларида бўлганида, ҳар хил жамоалар ва одамлар билан учрашганда бир гапни такрор-такрор айтади: «Ҳаммангизни кўксимга босгим келади». Мен аминманки, бу сўзлар шунчаки айтилган ҳавойи гап эмас, балки бу буюк инсоннинг қалбида бутун юртимизга, халқимизга нисбатан жўш уриб турган чўнг муҳаббатни ифодаловчи самимий хитобдир.

Халқимиз ҳақли равишда Ислом Каримовни истиқлолимизнинг меъмори деб билади. Дарҳақиқат, ўн бир йил ичида Ўзбекистон катта муваффақиятларга эришди — уларнинг ҳаммаси Президентнинг ақл-идроки, ташаббускорлиги, ёниб яшагани ва ёниб ишлагани туфайлидир. Бир нарсани, албатта, таъкидлаш керак — Президент бутун дунёнинг кўз ўнгида ўзбекнинг эгилган қаддини тиклади, унинг миллий ғururини тиклади. Агар бир замонлар ўзбек қайга борса бошидаги дўпписи билан ғурурланган бўлса, бугун ўзининг жаҳон цивилизациясига қўшган буюк ҳиссасини англаб етди, дунёда ҳеч қайси халқдан кам эмаслигини, ҳеч кимнинг олдида тили қисиқ жойи йўқлигини англади. Менимча, халқнинг қалбига теран ишонч бахш этиш, унинг буюк келажагини кўз ўнгида яққол гавдалантириб, шу келажак сари дадил одимлай бошлашини таъминлаш, бу халқнинг фазилатларини бутун дунёга намойиш этиб, унга нисбатан теран ҳурмат уйғота олиш мустақиллигимизнинг илк йилларидаги энг катта самарадир. Тўғри, бу марраларга етиб келиш осон бўлгани йўқ. Лекин кимга қачон осон йўллар бахт келтирган?

Йиллар ўтар, келажакнинг муҳташам биноси барпо этилар. Унда авлодларимиз тўқ, фаровон ҳаёт кечиришар ва албатта, ўша муҳташам бинога пойдевор қўйган одамларни эслашар. Ва албатта, бу бинонинг бош меъмори, асосчиси, илҳомчиси ва ташкилотчисини эслашар. Шунда мукофотни топшириш маросимига мен билан бирга борган неварам Азизхон «Менинг бобом ҳам шу улуғ инсонга замондош бўлган эди, унинг қўлидан Олтин юлдузни олган эди», дея мағрурланиб юради.

Бугунги Ўзбекистон буюк келажак сари парвозга шайланиб турган космик кемага ўхшайди. Меҳнатимиз, фидойилигимиз билан келажак боғларида сайр қилиш бахти барчамизга насиб айласин!

Муносабат

«Бир қайиқ олти юз солдан яхшироқ...»

Юртбошимизнинг Конституциямиз ўн йиллиги тантанасидаги фикрлари халқимизни кўпдан буён тўлқинлантириб келаётган муаммолар билан тўла ҳамоҳанг бўлди. Зеро, менталитетимиз асрлар давомида шаклланган бўлиб, унда диёнат, қаноат, меҳр, мурувват каби қадриятлар марказий ўринни эгаллаб келган. Инсоф ярми, дин ярми, деган гапларда ҳам чуқур маъно бор. Бердақ бобомиз донолик билан ёзганидек, олти юз сол бир қайиқ бўла олмайди. Юртбошимиз қайд қилганларидек, инсоннинг эл олдидаги обрў-эътибори у берган «гумбирлаган» тўю, қўша-қўша машинаси эмас, жамиятдаги нуфузи, умумманфаатлар ҳимоясидаги улуши, маҳаллада тутган ўрни, хайрли ишлари билан ўлчанади. Айниқса, жойлардаги «тўй пойгалари» айрим фуқароларни қарз ботқоғига ботираётгани сир эмас. Бундай тўйдан кейин келин билан куёв ўзаро меҳр-муҳаббат тўғрисида эмас, кўпроқ ҳисоб-китоб, моддий муносабатлар ҳақида қайғурадиган, бахт деган тушунчани мол-мулк тарозисига соладиган бўлиб қоладилар. Оқибатда оддий келишмовчиликлар туфайли ҳам турмуш деворига дарз тушади.

Улуғ пайғамбаримиз Зардушт меҳнат қилмайдиган одамни «тиланчилар қатори»га қўшган. Меҳнатсиз топилган пулни совуриш, сочиш, унинг эвазига манманликка, кибру ҳавога берилиш қашшоқликдан беш баттардир. Атрофдагиларга эҳтиромни йўқотиш ҳам юқоридаги иллатлардан илдиз олади. Бу борада маҳалла ижтимоий институт сифатида катта маърифий вазифаларни бажариши, ўша иллатларнинг томирини қирқиши, жамият билан фуқаро ўртасида маънавий кўприк бўлиши лозим. Буларнинг ҳаммаси «Обод маҳалла йили»да мамлакатимизнинг юксалишига, халқимизнинг янада фаровон ҳаёт кечиришига хизмат қилади!

Наубет ШАМУРАТОВ,
«Кегайлитутиниу» ҳиссадорлик жамияти раиси.

Ҳомийлар ҳиммати

Шўрчи туман халқ таълими бўлими китоб савдоси билан шуғулланадиган идорага 100 жам мактаб дарслигини буюртма қилди. Бу буюртманинг пули — ҳомийлардан. Туманнинг ширкат ҳамда бир қатор фермер хўжаликлари ҳимматидан тушган бир миллион 300 минг сўм пулни шу мақсадга сарфлашни лозим топдилар.

21-умумий ўрта таълим мактаби жамоаси бўлса, тумандаги дон маҳсулотларини қайта ишлаш корхонаси ҳимматидан миннатдор. Корхона усталари мактабни қулинг ўргилсин қилиб таъмирдан чиқариб берди.

Нафақат хўжалик субъектлари, балки хусусий тадбиркорлар ва оддий фуқароларнинг ҳам фарзандлари ўқиётган мактабларга эътибори катта. Улар баҳоли қудрат мактабнинг камкетигини бутлашга ёрдам бермоқдалар. Ва, энг муҳими, кўмак кўрсатсин-кўрсатмасин, туман халқ таълими бўлими мудири Н.Эшназаровнинг айтишича, ота-оналар мактабларга тез-тез ўтиб, таълим-тарбия ишларини мунтазам суриштирадиган бўлиб қолдилар.

— Маҳалламиздаги кўча оқсоқолларининг диққати асосан мактаб ўқувчилари ва айтиш мумкинки, ўқитувчиларнинг қандай ишлаётганига қаратилган, — дейди Боботоғ маҳалла фуқаролар йиғини раиси Карим Холтўраев. — Ўқувчининг мактабдан ташқари вақтини қандай ўтказиши билан маҳалла аҳли алоҳида қизиқади. Ўйлаб қарасак, маҳалламизда спорт ўйингоҳи йўқ экан. Биз оқсоқоллар ҳудудимиздаги «Боботоғ» ўрмон хўжалиги раҳбарлари билан ўйингоҳ очиш тўғрисида кенгашиб турибмиз. Биламиз: болага, умуман ёшларга қаратилган озгина эътибор ботмон-ботмон самара бўлиб ўзимизга қайтади.

О. УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Орамиздаги одамлар

«Миш-миш»дан эмас, ишдан гапиринг

Йил бошида Риштонда миш-миш тарқалди: "Нима эмиш "Риштон" агрофирмасининг турли ускуналари, бинолари бузиб сотилаётганмиш. Фирма раҳбари шу тариқа бойлик тўплагач, Америкага кетармиш..."

Миш-мишларнинг бош сабабчиси уч-тўрт иғвогар бўлса, иккинчиси жамоа йиғилишида айтилган гап эди. Ўшанда фирма қошидаги болалар лагери бинолари ўта эскиргани, энди улардан фойдаланиш имкони йўқлиги таъкидланган, ўрнида боғ барпо этиш ҳақида сўз борганди. Бир гуруҳ киши буни бошқача тушунди. Фирма раҳбари Аркадий Абрамович Аветисовни бузғунчиликда айблашди. Унинг устидан турли идораларга шикоятлар ёзишди.

Аслида-чи?..

Риштон туманида 60 дан зиёд маҳалла бор. Қай бирига борманг, одамлар Аркадий Аветисов ҳақида оғзиларидан бол томиб гапиришади. "Барака топсин, ажойиб раҳбар, жуда одамохун. Меҳнаткашнинг қадрига етади", дейишади.

Дарҳақиқат, туманда унинг ёрдами тегмаган маҳалла йўқ. Қай бирига тадбир ўтказиш учун маблағ ажратса, қай бирига қурилиш қилишда кўмаклашади. Кам таъминланган оилаларга, бева-бечораларга моддий ёрдам кўрсатади. Бир вақтлар у оғир хасталаниб қолганида,ҳамшаҳарлари кўнгилли бўлиб қон беришган.

Бас, шундай экан, "Унинг устидан шикоят хати битаётганлар кимлар, мақсадлари нима ўзи?" дерсиз. Уларнинг аксарияти авваллари шу корхонада ишлаган, кейинчалик уқувсизлиги ёки бошқа сабабларга кўра, ўз хоҳиши билан ишдан бўшаб кетган кишилардир. Шунга қарамай, агрофирма ҳиссадорлари йиғилишига бир неча бор чақирилганлар. Айримларига цехларни ижарага олиш таклиф қилинган. Бироқ улар кўнишмаган. Чунки мустақил иш юритишга кўзлари етмаган.

Қинғир ишнинг қийиғи қирқ йилдан сўнг ҳам чиқади. Адашганлар тўғри йўлни топиб олишади.

— Энди билсак, бизни алдашган экан, — дейди ишчилардан Абдулаҳат Бобоев ва Раҳматжон Искандаров. — Ўшанда шикоятчилардан 3-4 нафари қуруқ қоғозни кўтариб келиб, "дивиденд миқдорини кўпайтирмоқчимиз", деб имзо чектириб олди. У аслида шикоят хати эканлигини кейин билдик.

— Ёшим 50 га кираяпти. Авval қандолат цехида ишлаганман. Ҳозир фаррошлик қилаяпман, — суҳбатга қўшилади Сурмахон Ёқубова. — Цех ташкил этилганда ишга қабул қилинган 7 нафар қиз орасида мен ҳам бор эдим. Ўтган 31 йил давомида Аркадий Аветисовнинг қинғирлигини билганим йўқ. Шикоятчиларнинг бошлиқлари эса жамоамизда ишламаётганига 10-12 йил бўлаяпти. Уларнинг "ёз-ёз"лари жонимизга тегди.

Нон ишлаб чиқариш цехи ишчилари Мақсудахон Умарова, Ҳурихон Қамбаровалар ҳам агрофирмада иш рисоладагидек бораётганини, маошлар вақтида берилаётганини таъкидлашади.

Дарҳақиқат, ҳозир агрофирма қаддини ростлаяпти. Ишчи ўринлари кўпайиб 450 нафарга, маҳсулот тури 15 тага етгани, янги линиялар ишга туширилгани, консерва заводи қурилиши жадал давом этаётгани фикримизнинг ёрқин далилидир. Бунда корхона раҳбари Аркадий Аветисовнинг хизматлари каттадир.

Аҳмадали РЎЗИЕВ,
Риштон шаҳридаги "Зарариқ" маҳалласи фуқаролар йиғини раиси,
Муҳаммадвали УСМОНОВ,
журналист.

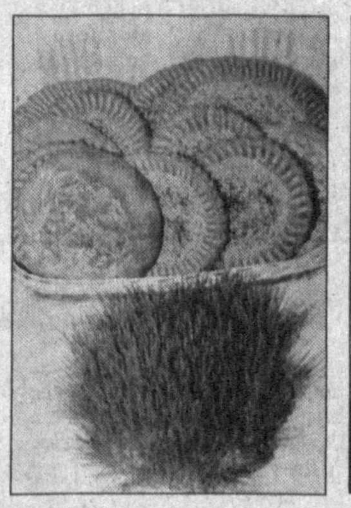

Озиқ-овқат маҳсулотлари кўргазмаси

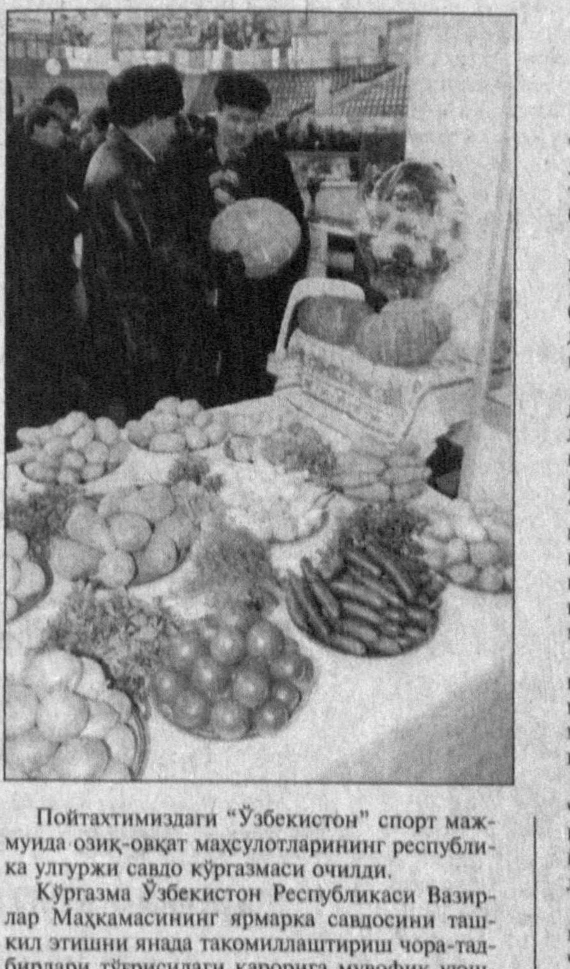

Пойтахтимиздаги "Ўзбекистон" спорт мажмуида озиқ-овқат маҳсулотларининг республика улгуржи савдо кўргазмаси очилди.

Кўргазма Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ярмарка савдосини ташкил этишни янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисидаги қарорига мувофиқ уюштирилди.

Шуни алоҳида қайд этиш лозимки, мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган озиқ-овқат товарлари хориждан келтирилаётган шундай маҳсулотлардан қолишмайди, кўп ҳолларда эса улардан ҳар жиҳатдан яхшироқ.

Мустақилликка эришганимиздан сўнг юқори сифатли ва рақобатбардош озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни рағбатлантириш, уларнинг турини кўпайтириш, ички бозорни ўзимизда тайёрланган маҳсулот билан тўлдиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ишлаб чиқарувчи корхоналар билан савдо ташкилотлари ўртасидаги ўзаро муносабатларни янада такомиллаштириш борасида ҳам фаол иш олиб борилмоқда.

Ярмаркага ташриф буюрган ҳамюртларимиз ва пойтахтимиз меҳмонлари ҳозирги пайтда Ўзбекистонда кўриниши, дизайни ва сифати бўйича жаҳон андозаларига тўлиқ жавоб берадиган озиқ-овқат маҳсулотлари жуда кўпайганининг гувоҳи бўлиши шубҳасиз.

Ярмаркада "Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг", "ЎзМадпарранда-холдинг" компаниялари, "Ўздонмаҳсулот" давлат акциядорлик корпорацияси, "Озиқ-овқатсаноат", "Ёғмойтамакисаноат", "Ўзпаррандасаноат" уюшмалари, "Ўзгўштсутсаноат" давлат акциядорлик уюшмаси, "Ўзбалиқ", "Ўзбексавдо", "Ўзбекбирлашув" акциядорлик компаниялари сингари икки юздан ортиқ ташкилот ва корхона 2003 йилда ишлаб чиқарадиган маҳсулот намойиш этилмоқда.

Пештахталардан сут, гўшт, балиқ, кондитер ва макарон маҳсулотлари, консервалар, қуруқ мевалар, турли ичимликлар, қайта ишланган мева ва сабзавот маҳсулотлари, шунингдек бошқа кўпгина товарлар ўрин олган.

Тадбир давомида республикамиздаги мулкчилик шаклидан қатъи назар барча ташкилот ва корхоналар билан бу маҳсулотларни 2003 йилда харид қилишга доир шартномалар тузилади.

15 декабргача давом этадиган мазкур ярмарканинг афзаллиги шундаки, бу ерда ишлаб чиқарувчилар, улгуржи харидорлар, яъни барча истеъмолчилар мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар билан кенгроқ танишиш, аҳолининг талаб ва истакларини чуқур ўрганиш имконига эга бўлади.

Ярмарканинг очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош Вазирининг ўринбосари М.Усмонов иштирок этди.

Назокат УСМОНОВА,
ЎзА мухбири.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ
олган суратлар.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2002 йил 10 декабрдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:/*

1 Австралия доллари	520,41	1 Исландия кронаси	10,91	1000 Туркия лираси	0,60
1 Англия фунт стерлинги	1459,02	1 Канада доллари	591,18	1 Швейцария франки	635,05
1 Дания кронаси	125,84	1 Хитой юани	111,65	1 ЕВРО	934,17
1 БАА дирхами	251,62	1 Малайзия ринггити	243,24	10 Жанубий Корея вони	7,63
1 АҚШ доллари	924,19	1 Польша злотийси	232,62	10 Япония иенаси	75,26
1 Миср фунти	200,04	1 СДР	1225,58	1 Россия рубли	29,01
				1 Украина гривнаси	173,35

(Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

Ҳамкоридан қолишмас ҳарбийларимиз

Мардлар қўриқлайди Ватанни

Юртимизнинг Жанубий сарҳадларида Ўзбекистон — Америка ҳарбийлари иштирокида ҳамкорликдаги ўқув машғулоти бўлиб ўтди. Аризона штатида жойлашган, тоғ шароитида жанг олиб боришга тайёрлаш мактаби мутахассислари ва мамлакатимиз махсус кучлари вакилларидан иборат гуруҳлар назарий ҳамда амалий машқлар давомида ўзаро тажриба алмашишди.

Келинг, машғулотга бўлган заруратдан сўз очсак. Маълумки, юртимизга ғаразли мақсад билан суқилиб кирмоқчи бўлган бир гуруҳ халқаро террорчилар билан жанглар асосан тоғ шароитида кечди. Тан олиб айтишимиз керак, бу борада мукаммал илғор тажрибаларга эга эмас эдик. Кейинги йилларда эса жангчиларимиз тоғ шароитида жанг олиб боришнинг тактикасини тажрибали йўриқчиларимиздан ўрганишаётир. Бу йўналишда турли йиғинлар, амалий, назарий машғулотлар мунтазам ўтказилаётганини таъкидламоқ жоиз. Юқорида айтганимиз— ҳамкорликдаги машқ ҳам шунинг узвий давоми, десак хато бўлмайди.

Ўзбекистонлик ҳарбийлар гуруҳига майор Жаҳонгир Ёқубов командирлик қилган бўлса, америкалик ҳарбийлар гуруҳига майор Кайл Рунте етакчилик қилди. Машғулотнинг дастлабки куни саф кўриги ўтказилди. Унда гуруҳлар вакилларидаги тоғ қуроллари, анжомлари кўздан кечирилди. Томонлар бу анжомларнинг қандай мақсадда қўлланишини бир-бирларига тушунтирдилар. Иккинчи кун ярадор жангчига ёрдам бериш тажрибалари ўзаро ўртоқлашилди. Таъкидлаш жоизки, вакилларимизнинг бу борадаги тажрибаси махсус мактаб мутахассислариникидан қолишмас экан. Учинчи кунги машғулот янада қизиқарли, сермазмун ўтди. АҚШлик ҳарбийлар компасга ўхшайдиган Алтиметр асбобининг имкониятларини намойиш этдилар. Алтиметр об-ҳавони, тоғнинг баландлигини, умуман тоғ шароитида ҳаракатланиш учун деярли барча маълумотларни тақдим эта олади. Тоғ хавфсизлиги, маршрутни режалаштириш, ярадорни эвакуация қилиш, арқонга осилган ҳолда ҳаракатланиш каби машқлар иштирокчиларнинг билим, тажрибасини синовдан ўтказди. Шу ўринда америкаликлар томонидан намойиш этилган бир янгилик ҳарбийларимиз эътиборини тортди. Тасаввур қилинг, тоғ шароитида жанг олиб бормоқдасиз. Зудлик билан ярадор дўстингизни тоғ тепасидан эвакуация қилишингиз лозим. Аммо ярадор ташувчи замбилингиз йўқ. Бундай аҳволда америкаликлар тажрибаси қўл келиши мумкин. Яъни, зудлик билан арқондан замбил тўқилади ва тезкор ёрдам кўрсатилади.

Тоғ-ўқув марказидаги дала машғулотининг айрим ўринларига ҳам тўхталсак. Бу тоғнинг тепасига кўтарилишда ишлатиладиган турли қозиқлар. Дейлик, тошга қозиқ қоқилаётганда, у жаранглаши мумкин. Бу билан душманга сездириб қўйишингиз ҳеч гапмас. Аммо жарангламайдиган махсус қозиқлар бўлса-чи. Америкалик аскарларда бу борада анча тажрибалар бор экан. Масалан, больт билан мустаҳкамланадиган, тоғ тешикларига қараб ўрнатиладиган турли катталикдаги қозиқлар бор. Эслатиб ўтаман, қозиқларга халқа ўрнатилиб, халқага арқон тақилади. Вакилларимизнинг арқон ёрдамида осилиб пастга тушиш, юқорига кўтарилиш машқларини юксак маҳорат билан бажаришлари ҳамкорларнинг ҳавасини келтирди. Улар бу борадаги тажрибаларимизни ўрганишди. Шунингдек, жанговар техника ва қуролларимизнинг кўргазмали намойиши ҳам америкаликларда қизиқиш уйғотди.

Шу ўринда гуруҳ командирларининг ҳамкорликдаги машқлари қай даражада ўтганлиги хусусидаги фикрларига қулоқ тутдик.

Майор Жаҳонгир Ёқубов, қисм командирининг жанговар тайёргарлик бўйича ўринбосари:

— Гуруҳимизда барча махсус бўлинмалардан вакиллар бор эди. Ҳарбийларимиз ўзларига юклатилган юксак ишончни шараф билан бажаришди, дея оламан. Айниқса, капитанлар — Улуғбек Раҳматов, Шуҳратжон Абдулҳамидов, катта лейтенант Тоҳир Комилов, лейтенант Мурод Маматурдиев, шартнома бўйича хизмат қилаётган кичик сержантлар Маъмуржон Абдукаримов, Ербол Тўрамуродов, Комилжон Эргашев, оддий аскарлардан Ғайрат Жўраев, Ихтиёр Панжиевларни бу борада алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз. Назарий, амалий машғулотларда ҳам икки томон бир-бирининг тажрибаларини ўргандилар. Аминманки, бундай ҳамкорлик ўз самарасини беради.

Майор Кайл Рунте, фуқаровий ишлар офицери. Мамлакатимизга олтинчи бора сафари. Ҳатто айрим одатларимизни ҳам ўрганган. Баъзи ўзбекча сўзларни ҳам билади.

— Ўзбекистоннинг махсус кучлари билан ҳамкорликда ўқув машғулоти ўтказдик. Ўзбек ҳарбийлари юксак жанговар шайликка, илғор тажрибаларга эга эканликларини намоён этишди. Мен илгаридан Ўзбекистон ҳақида, унинг ҳарбийлари ҳақида тасаввурлар эга эдим. Машғулотнинг кўнгилдагидек ўтганлигига сабаб, икки томон ҳам ўзаро тажриба алмашганлигида. Ҳамкорлик машқлари кўламини кенгайтириш ниятимиз бор. Кейинги йил АҚШда ҳам бундай ўқув машғулотини ўтказишни режалаштираяпмиз. Машғулотнинг кўтаринки суръатда ўтишида майор Алишер Саидовнинг хизматлари алоҳида таҳсинга лойиқ.

Машғулотда америкалик аскарлар гуруҳи йўриқчиси мастер сержант Билл Вилсоннинг ўрни беқиёс бўлди. У барча жойда ўқув нуқталарини ташкил этиш, тушунтириш ишларини олиб боришда фаоллик қилди. Унинг фикрлари эса майорнинг гапларини янада тўлдирди:

— Бу машғулот ҳамкорликларимиз истиқболи сари янги йўл очди. Ўзбек ҳарбийлари ва биз ўзимизнинг тажрибаларимизни кўрсатдик. Машқлар дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлагани қувонарли.

Мен машғулотда иштирок этган вакилларимиз таассуротлари билан қизиқиб кўрдим. Шартнома бўйича хизмат кичик сержанти, фельдшер Қаҳрамон Ташланбеков шундай дейди:

— Ҳамкорларимизга тоғли ҳудудида ярадорни пастга олиб тушиш, юқорига чиқариш тактикасини, қолаверса, совуқ урганда шошилинч ёрдам кўрсатиш услублари билан таништирдик. Икки томонлама ҳамкорликка асосланган машқлар давомида малакамиз муайян даражада ортди. Илғор тажрибаларни ўзлаштирдик.

Катта лейтенант Санжарбек Жўраев, взвод командирининг ўринбосари:

— Бундай ҳамкорлик машқларида учинчи бора қатнашишим. Бўлинмамиздан икки нафар фельдшер қатнашди. Улар тиббий тайёргарлик бўйича, мен тоғ тайёргарлиги бўйича орттирган тажрибаларимни шахсий таркибга ўргатаман.

Капитан
Алижон САФАРОВ.

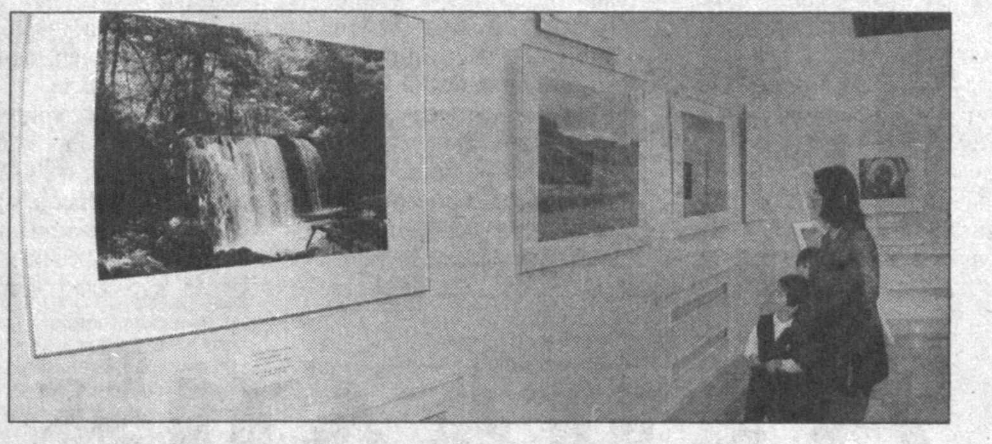

Сока университети раҳбарлари — Ўзбекистонда

Шу йилнинг 5 декабрь куни Япониядаги Сока университети ректори жаноб Масами Вакае бошлиқ делегация Ўзбекистонга ташриф буюрди. Делегация таркибида «Сока Гаккай Интернэшнл» жамиятининг бир гуруҳ аъзолари ва Сока университети вакиллари бор.

Мазкур университет 1970 йилда ташкил топган бўлишига қарамасдан Япониянинг энг нуфузли олий таълим марказларидан бири ҳисобланади. Сока университети жаҳоннинг 100 дан ортиқ мамлакатларидаги университетлар билан илмий-маданий алоқалар ўрнатган. Жумладан, Ўзбекистон Бадиий академияси қошидаги Санъатшунослик илмий-тадқиқот институти археолог олимлари билан ҳам 1989 йилда 6 йил муддатга тузилган ҳамкорлик шартномасига биноан Сурхондарё вилоятининг Шўрчи туманидаги Далварзинтепа қадимий шаҳри харобаларида қазишма ишлари йўлга қўйилган эди. Бу ҳамкорлик ажойиб самаралар берди. Далварзинтепадан топилган нодир ёдгорликлар икки халқ ўртасидаги тарихий алоқалар қадимий илдизларга эга эканлигини исбот этди. Ўзаро ҳамкорликда топилган ноёб археологик бойликлар асосидаги кўргазма Японияда бир неча бор намойиш этилди. Биргаликда археология соҳасида катта воқеа бўлган китоблар, каталоглар нашр этилди. Шу боисдан япониялик меҳмонлар 9 декабрь куни Ўзбекистон Бадиий академияси Санъатшунослик институти жамоатчилиги томонидан қизғин кутиб олинди. Меҳмонлар шаънига институт директори Акбар Ҳакимов, институтнинг «Ўзбекистон санъатшунослик экспедицияси» бўлими мудири, таниқли археолог олим Баҳодир Турғунов, филология фанлари доктори Ҳафиз Абдусаматовлар қутлов сўзларини айтдилар.

Делегация раҳбари жаноб Масами Вакае самимий меҳмондўстлик учун институт жамоасига ўз миннатдорчилигини изҳор этар экан, жумладан, шундай деди:

— Биз Ўзбекистон билан ҳамкорлик алоқаларини ниҳоятда қадрлаймиз. Мустақиллик йилларида икки мамлакат ўртасида ҳар томонлама алоқалар янада кучайди. Яқинда Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримовнинг Японияга қилган расмий ташрифи бу алоқаларни янада мустаҳкамлади ва янги босқичга кўтарди. Бизнинг Ўзбекистонга келишимиз ҳам ана шу дўстлик муносабатларига муносиб ҳисса бўлиб қўшилади, деб умид қиламиз.

Шундан кейин меҳмонлар институт фойесида ташкил этилган икки мамлакат олимлари ҳамкорлигини акс эттирувчи кўргазма ҳамда институт археология музейида сақланаётган ноёб ёдгорликлар билан танишдилар.

Шу куни кеч соат 17.00 да япониялик меҳмонлар иштирокида пойтахтимизнинг Ўзбекистон Бадиий академияси Замонавий санъат марказининг «Нафис» ва «Нурафшон» залларида ташкил этилган «Сока Гаккай Интернэшнл» жамиятининг президенти, атоқли файласуф олим, адиб, шоир ва нодир талантли сураткаш жаноб Дайсаку Икэда фотоасарлари асосида уюштирилган «Табиат билан мулоқот» фотокўргазмасининг очилиш маросими бўлди.

Кўргазмани Ўзбекистон Республикаси Бадиий академияси раиси Т. Қўзиев қисқача кириш сўзи билан очди ва Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари Ҳ. Кароматовга сўз берди.

Бош вазир ўринбосари ушбу кўргазманинг аҳамияти тўғрисида сўзлар экан, жумладан, шундай деди:

— Жаноб Дайсаку Икэда ўз фотоасарларида атрофимизни ўраб турган табиатнинг гўзалликларига эътиборимизни қаратади. Инсон бу гўзалликлар билан танишар экан, унинг маънавияти ҳам гўзаллашади. Маънавияти гўзаллашган инсон эса табиат гўзалликларини асраб-авайлайди. Бу фотокўргазманинг чуқур инсонпарварлик мазмуни ана шунда.

Дайсаку Икэда фотосуратлари туркуми жаҳоннинг кўпгина мамлакатларида намойиш этилган. Улар миллионлаб фотосанъат ихлосмандларининг қалбини ром этган.

Бу фотокўргазма табиатни теран, шоирона, фалсафий идрок этишдан туғилган нодир асарлар мажмуасидир. Дунёнинг турли мамлакатларида олинган бу суратлар нафислиги, жозибадорлиги, табиатнинг бетакрор хислатларини ҳайратомуз назокат билан илғаб, суратларга муҳрланганлиги билан ажралиб туради. Томошабинлар ҳар бир сурат қаршисида узоқ муддат сеҳрланиб, маҳлиё бўлиб туриб қоладилар.

Жаноб Дайсаку Икэда фотоасарлари ўз ноёблиги билан нафақат томошабинлар, балки республикамиз фотосанъати мухлислари учун ҳам ижобий мактабдир.

М. САФАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
СУРАТЛАРДА: кўргазмадан лавҳалар.
Абдувоҳид ТЎРАЕВ (ЎзА) олган суратлар.

«Турон» яккакураши Тобора оммавийлашиб бормоқда

7-8 декабрда «Жар» спорт соғломлаштириш мажмуида «Турон» яккакураши бўйича халқаро турнир бўлиб ўтди.

Дастлаб, энди-энди қулоч ёяётган «Турон» яккакураши ҳақида гапирсак. Республикамиз мустақилликка эришган йили спорт тури сифатида қабул қилинган «Турон» аслида, ота-боболаримиз жанг санъатининг меросхўри сифатида юзага келган. Ҳозирги кунда юртимизнинг барча вилоятларида, шунингдек қўшни Қозоғистон, Қирғизистон, Туркманистон, Тожикистон давлатларида ҳам ушбу спорт тури бўйича клублар фаолият олиб бормоқда. 1995 йилдан буён «Турон» мусобақаларини нафақат Турон заминида, балки бошқа юртларга ҳам ёйиш мақсадида халқаро турнирлар ўтказиб келинмоқда.

Ҳафтанинг дам олиш кунлари «Жар» спорт соғломлаштириш мажмуида ташкил этилган беллашувларни ҳам ана шу мақсад йўлидаги яна бир қадам, дейиш мумкин. Муҳташам спорт саройида Россия, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон ҳамда мамлакатимиз спортчилари 65, 80 ва мутлақ вазн тоифаларида баҳс олиб бордилар. Икки кун давом этган мусобақаларда вакилларимизнинг яққол устунлиги кўзга ташланди. Учала вазн тоифасида ғолибликни қўлга киритган юртдошларимиз фақатгина мутлақ вазннинг учинчи ўрнини россиялик спортчига топширишди.

— Спортнинг яккакураш турлари бўйича 2001 йили Россиянинг Ярославль шаҳрида жаҳон чемпионати ўтказилган эди, — деди «Турон» яккакураши президенти Баҳодир Саидов. — Ўшанда ҳозирги 65 кг вазнда кумуш медаль совриндори Ниғмат Курбонов мазкур кураш турининг жозибасини кўрсатиб, бошқа мамлакат вакилларида катта қизиқиш уйғотганди. Шундан буён бир неча давлатларда, жумладан Германия, Белоруссия, Украинада «Турон» яккакураши бўйича клублар фаолият олиб бормоқдаки, бу миллий спортимизни жаҳон миқёсида ривожлантириш борасида амалий ишлар йўлга қўйилганлигидан далолатдир.

Д. ПАРПИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СПОРТ

Ўзбек кураши Деҳлида

Эртага Ҳиндистоннинг Деҳли шаҳрида ўзбек кураши бўйича II Осиё чемпионати ўз ниҳоясига етади. Осиё Кураш Конфедерацияси Ҳиндистон кураш федерацияси билан ҳамкорликда ташкил этган ушбу чемпионатда Осиёнинг 20 дан ортиқ мамлакати полвонлари қатнашмоқда унда эркаклар 60, 73, 90, мутлақ, аёллар эса 52,63 ва мутлақ вазн тоифаларида гиламга чиқишади.

Вакилларимиз барча вазн тоифаларидан тўлиқ таркиб билан баҳс олиб боришмоқда. Улар орасида 4-жаҳон чемпионати кумуш медали совриндорлари Рамзиддин Саидов 73 кг вазнда, Давлат Чориев 90 кг вазнда юртимиз шарафини ҳимоя қилишга бел боғлашган.

Дил МУРОД.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ

«NBU-Янги йил» қисқа муддатли депозит турини таклиф этади.

Пуллар 2002 йилнинг 25 ноябридан 31 декабригача қабул қилинади.
Сақлаш муддати — 3 ой.

Қўшиладиган фоизлар: 1-ой — йиллик **70%**;
2-ой — йиллик **60%**;
3-ой — йиллик **50%**.

Талаб қилиб олинмаган фоизлар ҳар ой капиталлаштирилади.

Дастлабки бадалнинг минимал суммаси — 25000 сўм.
Қўшимча бадал камида — 10000 сўм.

NBU

Миллий банк — пулларингиз бутлиги ва даромад келтириш кафолатидир!

Телефонлар: 137-62-81, 137-62-83.
www.nbu.com

ЎЗБЕКИСТОН - АМЕРИКА - ГЕРМАНИЯ ҚЎШМА КОРХОНАСИ
"BUILDING INDUSTRIAL GROUP"
ЎЗБЕКИСТОНДА ЯГОНА ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ
Замонавий немис асбоб ускуналарида юқори технологиялардан фойдаланиб,ПВХдан ишлаб чиқарилган буюмларни доимий равишда омборхонадан сотиб олишни таклиф қилади.

ПРОФИЛЬ
10 хилгача рангда

ДЕРАЗА РОШЛАРИ
Ташқари ва ичкарига ўрнатиш учун 10 хилгача рангдаги.
Дераза асослари кенглиги - 250 мм.
Улар юқори ҳароратга , тирналишларга чидамли , осон ва енгил ўрнатилади.

ШИП ВА ДЕВОР ПАНЕЛЛАРИ
40 хилгача рангда
ШУНИНГДЕК , ТУРЛИ КЎРИНИШДАГИ НАМГА ЧИДАМЛИ

РОМЛАР, ВИТРАЖЛАР
ясаб беради.Улар чидамли ишончли, артиб - тозалаш енгил. ROTO(Германия) ишлаб чиқарган асосдан фойдаланиб тайёрланган.

Ускуна ва хом ашё Германияда ишлаб чиқарилган. Европа стандартларига мувофиқ келади. Технологиялар замонавий. Маҳсулот сертификатланган.

КАФОЛАТ - 20 ЙИЛ.

Бизнинг манзил : Тошкент ш., Уста Ширин кўчаси , 136 "А",
тел.:(998-71) 148-07-78 , 148-07-79, 108-95-29,111-73-69,130-19-67.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги жамоаси бошқарма бошлиғи Лилия Бакиевага онаси
Антонина БАКИЕВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзбекистон овози» ва «Голос Узбекистана» газеталари таҳририяти жамоаси газета бўлим мудири Алишер Рўзиевга падари бузруквори
Жўра ота РЎЗИЕВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Давлат акциядорлик «Ўзуйжойжамғармабанк» кенгаши бошқаруви ва меҳнат жамоаси банк бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари Музраф Шокаримовга падари бузруквори
БАҲРОМ отанинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«COSCOM» компанияси жамоаси компаниянинг маркетинг бўйича директори Азимжон Орифжоновга падари бузруквори
АҲМАДЖОН ҳожи отанинг
вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

«Халқ сўзи»
«Народное слово»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34; 133-78-92
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар — 136-29-89;
Фан, соғлиқни сақлаш, таълим ва туризм — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г — 1172, 27016 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ.
Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2.

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва А. БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — Ф. САНАЕВ.
Навбатчи — М. ЮСУПОВ.
Мусаҳҳиҳ — М. ЁҚУБОВА.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
t — тижорат материали.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00.
Топширилди — 2 .25
1 2 3 4 5 6